

logaške

Glasilo občine Logatec, 16. oktober 2003, letnik XXXIII, št. 10

- ❖ **Občina je praznovala**
- ❖ **Plaketa z znakom za KLI**
- ❖ **Spomenik, ki še vedno obtožuje**
- ❖ **Večni optimizem**
- ❖ **Opera na logaških tleh**
- ❖ **Šola pred novimi preizkušnjami**
- ❖ **Arheološki park Longaticum**
- ❖ **Le kod teče podzemna Ljubljana?**

Kako žaltave se razdirajo!

Prehod iz poletja v jesen je zaznamoval še nekatere sitne premike in spremene.

Še pomnite celo leto služenja

vojaškega roka? Kaj leto, celo dve leti in tri leta; tistih, ki so prepevali: *čez kratkih sedem let, se bova vid'la spet*, pa tako in tako ni več med živimi. Zdaj ti pa na vsem lepem obesijo služenje vojaščine na klin. Že prav. Toda, na kateri klin bomo zdaj obesili tisto naše leto ali dve leti ali celo tri leta? Koliko izgubljenega časa in denarja!? Ej, država, država! Pa kako nemilosrdna si bila! Zdaj bomo pa lahko shajali s plačanci, in domovina bo rešena.

Še bolj bo domovina rešena z Belo knjigo, ki nas želi tako oblagrovati z zdravjem, da bomo obiske pri zdravnikih in zdravila kljub zavarovanju plačevali, seveda, simbolično(!?), in še to iz vzgojnih nagibov, češ kar je brezplačno(?), nima cene. In podobne neslanerije.

Kebri pa se še vedno spreletavajo po našem zdravstvenem obnebuju.

Naše politično obnebeje pa se vse bolj pripravlja na menjave. Nekdanja stranka SDS ne bo več SDS, ampak bo SDS. Razlika je očitna. SLS, ki še naprej ostaja SLS, pa bo oktobra po božji volji zamenjala le predsednika. Če bo. LDS pa je tako in tako že zamenjala vse, kar je bilo potrebno zamenjave.

Bo treba tudi referendum zamenjati za kaj drugega? Ko je referendumu o nedeljskem delu v trgovinah pritrnila večina tistih, ki so glasovali, je naše objektivno in neodvisno novinarstvo hitelo v en glas dopovedovati bralstvu, da je bil izid referenduma Pirova zmaga, da je bil referendum nepotreben, da je bil nesmiseln, da je zaušnica pobudnikom, da gre za nezaupnico potrošnikov, da je referendum peljal glasovalce žejne čez vodo, da je šlo za referendumsko farso, za nepotrebno tratenje časa in davkoplačevalskega denarja, da je večina dala košarico manjšini in še mnogo podobnega. Le to, da je bil tudi ta referendum demoratični izraz ljudske volje, se našemu objektivnemu in neodvisnemu novinarstvu ni

zapisalo.

Pač pa se je zapisalo v Delu tankočutnemu in resnicoljubnemu novinarju Zdenku Matozu, ki se pretirano ne trudi z objavami dogodkov na Logaškem, da ima občina težave z občinskim glasilom in da je občina ostala brez glasila. Tankočutni in resnicoljubni novinar bi preprosto nič ne pisal o občinskem glasilu, če že o njem nič ne ve, niti tega ne, da občina nima težav z občinskim glasilom in da glasilo izhaja kar redno, in to že 33. leto, kar sicer ni okrogel jubilej.

Okrogli 50-letni jubilej pa je 7. septembra doživel KLI – brez fanfar. Fanfar ne bodo dočakale niti spremembe Statuta in Poslovnika občine – koalicija in opozicija sta še preveč vsaka k sebi.

No, pa vsaj mrka še nismo doživeli ne v Sloveniji ne v Logatcu – niti pravega niti navideznega; navideznih poslov so se lotile le borzne hiše. Zakaj pa ne? Afer nam vendar ne sme zmanjkati. Ja! Morda pa bo novina odplaknila vsaj nekaj te žaltavosti.

Urednik

Občina zajetnih razvojnih korakov

Ob prazniku občine slavnostno zasedanje občinskega sveta – prijetno kulturno obarvani umeščen slavnostni govor nagovor župana – KLI dobitnik najvišjega občinskega priznanja.

Slavnostna seja, ki se je 19. septembra odvijala v počastitev občinskega praznika, je bila kulturno prijetno obarvana z nastopi Trobilnega kvinteta, sopranistke Jerice Rudolf ob spremljavi pianista Mihe Nagodeta, skupine Nemogoče in Harmonikarskega orkestra – vse iz Glasbene šole. Osrednji dogodek je veljal podelitvi spominske plakete z znakom. Prireditve je mikavno vodila

Renata Gutnik

Po pozdravu, ki je veljal občinskim svetnikom, predstavnikom krajevnih skupnosti, vsem drugim prisotnim, posebej še poslancema Majdi Zupan in Stanislavu Brenčiču in častni občanki dr. Pavli Jerina Lah, je župan Janez Nagode nadaljeval slavnostni govor in med drugim dejal:

»Danes v občini živi, ustvarja in tudi po svojih močeh

oblikuje skupno sožitje skoraj 12 tisoč prebivalcev. Med njimi je preko 21% mladih, starih do 15 let. Smo občina, ki se lahko pohvali z velikim naravnim prirastkom, mnogo večjim, kot velja za povprečje v Sloveniji. Mnogi, ki obiskujejo naše kraje po daljšem obdobju, smatrajo, da se Logatec in z njim tudi celotna občina zelo hitro razvija. Vsi, ki živimo in ustvarjamo tu, pa vemo da ostaja nedokončanih

in niti začetih še mnogo nalog in obvez. Mnogo nalog, ki jih mora lokalna skupnost postoriti, je opredeljenih v zakonih, v posameznih

Slavnostni govor župana Janeza Nagodeta. Foto: J. Turk

uredbah vlade in ministrstev. Obveznosti se samo večajo in dopolnjujejo, pri tem pa je občina le malokrat povabljen k razpravi.

Vedno več sredstev iz občinskega proračuna gre za izvrševanje zakonskih obvez in vedno manj jih ostaja za nujne in potrebne investicije. Obljublja se nova, spremenjena politika financiranja občin, ki bo morda še slabša in bo zagotavljala še manj potrebnih sredstev. V tem trenutku tečejo vsa prizadevanja v centralizacijo vseh služb v sam center države. Tečejo priprave za reorganizacijo sodstva – sodnikov za prekrške. Mnogo se razpravlja o regijah, predvsem o njihovem številu, o tem, kje bodo sedeži, kje in kako se bo oblikovala tretja veja oblasti, kdo bo usmerjal in vodil razvojno agencijo, kateri so pomembni projekti, koliko sredstev bo morala prispevati občina. Malo, skoraj nič pa se ne razpravlja o pristojnostih in obveznostih, ki naj bi bile prenesene na regijo iz državne in občinske pristojnosti.

Slovenija postaja s 1. majem

prihodnjega leta članica Evropske unije. Mnogi se tega trenutka veselijo, mnogi ga pričakujejo z nezaupanjem in strahom. Predvsem lokalne skupnosti pričakujemo večjo možnost pridobivanja nepovratnih sredstev za posamezne programe in projekte. Kaj v resnici pomeni biti član tako velike družine, kot je združena Evropa, pa bo pokazal čas.

S samim dogajanjem in izvajanjem določenih investicij v občini še zdaleč nisem zadovoljen in postajam že kar malo zaskrbljen. Premnogo stvari je treba še urediti. Pri tem pa si vedno pogosteje sam sebi zastavljam vprašanje, kje dobiti potrebna sredstva. V zadnjem času pa se pogosto tudi sprašujem, ali bomo našli toliko politične volje na ravni lokalne politike, da bomo strnili svoje želje in prizadevanja in s skupnimi močmi poskrbeli za izvajanje možnih obveznosti, jim določili vrstni red in jih tudi podprli s svojimi prizadevanji. Ali bomo pozabili na stare zamere in nesoglasja in peljali voz, v katerega smo vpreženi, bolj složno v prihodnost?

Kljub vsemu se nekaj dogaja. Letos smo posvečali veliko časa investicijam: zagotavljanju potrebnih prostorov in opreme za potrebe devetletnega izobraževanja v vseh treh osnovnih šolah, pri čemer je treba poudariti, da nas v

prihodnjem letu čaka ob sofinanciranju Ministrstva za šolstvo, znanost in šport I. faza rekonstrukcije šole Tabor v in tudi ureditev Knjižnice in multimedijske učilnice v OŠ Osem atalcev. – Te dni je končana II. faza obnove odlagališča komunalnih odpadkov Ostri vrh, ki za prihodnje obdobje omogoča odlaganje odpadkov naši občini in morda tudi sosednim občinam. – Končana je tudi obnova Gorenjske ceste v KS Tabor, o kateri je bilo mnogo govora in izrečenih mnogo lepih, še več pa neprimernih opazk. Poleg obnove ceste in izgradnje novega mostu čez Črni potok je obnova vsebovala tudi izgradnjo fekalne in meteorne kanalizacije, obnovo vodovoda, plinifikacijo, izgradnjo javne razsvetljave in ureditev obračališča ob OŠ Tabor. Žal, pa niso uspela naša prizadevanja za izgradnjo enostranskega pločnika za zagotavljanje večje varnosti pešcev. – Izvedene so bile tudi posodobitve lokalnih in krajevnih cest v KS Rovte, Vrh Sv. Treh Kraljev, v Hotedršici; v naslednjih dneh pa se prične posodobitev Ulice 5. maja na Martinj Hribu. V sodelovanju z Direkcijo RS za ceste in Ministrstva za promet se zaključuje križišče pri Klamu. Določene obveznosti pa se odvijajo tudi v okviru izgradnje IOC Zapolje: obnova vodovoda Turkova grapa-Logatec, ki bo omogočila še letos tudi

Harmonikarski orkester, dirigent P. Malavašič.

Foto: J. Turk

priklop na javni vodovod vsem prebivalcem zaselka Ceste, izgradnja trafo postaje, pričetek izgradnje ceste.

Veliko pa je bilo narejenega tudi pri pridobivanju projektov in pri zagotavljanju sofinanciranja za določene projekte: 30% sofinanciranja obnove OŠ Tabor (slabih 100 milijonov); 50% sofinanciranja obnove vodovoda v KS Rovte iz programa SAPARD (18 milijonov); dalje sofinanciranje izgradnje zunanjih igrišč pri OŠ Osem talcev; preureditve Knjižnice v višini 13% investicije, digitalizacije prostorskih dokumentov občine ter zloženek iz projekta Po poteh dediščine. Pričakujemo pa tudi določena sofinanciranja za gradnjo kanalizacijskih vodov v KS Naklo za projekt Jačka in Mandrge; z omenjenima projektoma nameravamo kandidirati za nepovratna sredstva pri Evropski uniji.

Nadalje si bomo prizadevali za uvrstitev obnove glavne ceste skozi Logatec v državni proračun in tudi v samo izvedbo, pri čemer pa pričakujemo tudi dobro sodelovanje krajanov. Težimo tudi k dokončanju obnove ceste skozi naselje Kalce.

Te dni smo prejeli izdelano

Spominska plaketa z znakom za KLI!

V imenu občine in svojem imenu je župan Janez Nagode podelil družbi KLI, d.d., Logatec najvišje občinsko priznanje – spominsko plaketo z znakom – za 50-letni prispevek k gospodarstvu in razvoju samega kraja z željo, da družba tudi v prihodnje vztraja na svoji poti, pa čeprav postaja ta iz dneva v dan težavnejša.

V imenu družbe KLI je najvišje priznanje sprejela direktorica Danijela Rus.

Direktorica D. Rus sprejema spominsko plaketo za KLI Foto: J. Turk

Feasibility študijo o zajemanju in čiščenju odpadnih voda v občini Logatec, kjer so na podlagi Pravilnika o čiščenju odpadnih voda Ministrstva za okolje, energijo in prostor konec lanskega leta idejno obdelana vsa naselja v občini, ki bodo morala do leta 2012 imeti urejeno zajemanje in

čiščenje odpadnih voda. Prva faza te ureditve pa je rekonstrukcija in večanje čistilne naprave v Logatcu. Kdaj, kako in s kakšno dinamiko se bodo želene investicije pričele, pa je odvisno od prizadevanja občinske uprave, od politične volje in složnosti v občinskem svetu, od sodelovanja drugih institucij, predvsem pa od razpoložljivih sredstev.

Danes pa je predvsem dan praznovanja. Trenutek, ko se spodobi, da se izreče čestitke občanom in vse priznanje tistim, ki so v preteklosti skrbeli za razvoj kraja, občine, nudili možnost služenja vsakdanjega kruha in so tudi danes uspešna in sodobna družba. Ob praznovanju se tudi spodobi, da zaslužnim izrečemo zahvalo za vse, kar so storili za boljše počutje, za večjo srečo in zadovoljstvo naših občanov, čeprav je to le skromen prispevek na področju športa, kulture ali samo prijazen in kulturni pozdrav...”

Na županovem prazničnem sprejemu.

Foto: J. Turk

Dober dan – gospd župan!

Obnova rovtarskega vodovoda tik pred začetkom

Prenova vodovoda v Rovtahn se bo začela prav kmalu. Občini so bila odobrena sredstva iz programa SAPARD v višini 18 milijonov torajev, kar je 50% celotne investicijske vrednosti. Vsak čas pričakuje občina soglasje Ministrstva za finance, na podlagi katerega bo občina lahko takoj objavila razpis za izvedbena dela, ki bodo končana do leta 2005.

Le soglasje še manjka

Ministrstvo za šolstvo, šport in znanost je občini odobrilo sredstva za adaptacijo gornjelogaške šole, Ministrstvo za finance pa še ni izdalo svojega soglasja k uporabi sredstev in tako nas je preskočilo prvo leto devetletke, zaradi česar je bilo treba začeti pouk z zasilnimi prostorskimi rešitvami. Takoj po prejemu zadevnega soglasja bo občina objavila razpis za izvedbena dela. Skupaj z vodstvom šole bo pripravljeno vse, da se bo adaptacija opravila prihodnje poletje – od junija do septembra.

Pa bo urejena tudi Cesta 5. maja

Te dni tečejo dela za prenovo Ceste 5. maja na Martinj Hribu; ta že dalj časa čaka na primernejšo podobo. Posodobitvena dela bodo zajela kanalizacijo za padavinske vode, javno razsvetljavo in asfaltiranje cestišča. Dela bodo stala 18 milijonov tolarjev; deloma bo sredstva pispeval občinski proračun, deloma pa občani skladno s programom opremljanja stavbnih zemljišč. Izvajalca del sta firmi Jesenko, s.p. in Primorje, d.d., iz Ajdovščine.

Več nove kanalizacije, več kakovostne vode za ljudi in ribe

Občina je pridobila tudi gradbeno dovoljenje za

gradnjo druge faze kanalizacije za fekelne in padavinske vode po Pokopališki, delu Režiške in proti Podstrmici. Letos bo zgrajena povezava kanalizacije med Gorenjsko in Pokopališko-Režiško. Investicijska vrednost 80 milijonov tolarjev se bo krila deloma iz republiške takse za obremenjevanje voda, deloma s sredstvi proračuna v prihodnjem letu. Na delu Režiške in v Podstrmici se bodo dela izvajala sočasno s prenovo vodovoda iz Cuntove grape proti Dolenjemu Logatcu; za ta dela bo izdano gradbeno dovoljenje oktobra letos. Z vključitvijo vrtin kapacitete 40 l/sek v novi vodovod bo zagotovljeno dovolj kvalitetne vode za Dolenji Logatec (Martinj Hrib in del naselja desno od ceste proti Ljubljani). Ker bodo površinska zajetja opuščena, bo poslej več vode tudi za ribe v Črnem potoku

Nova vrtina bo Lazam zagotovila dovolj neoporečne vode

Lazam so se v letošnji suši presušili vodni izviri pod Goro, čeprav v globini 18 metrov. Zaradi količinske in kakovostne nezanesljivosti te vrtine so prav te dni vrtali po nasvetih strkovnjakov, tudi domačina, geologa Prestorja, na isti lokaciji, le da bo ta vrtina segala do globine 100 metrov, kjer naj bi bile obilne zaloge kakovostne vode.

Krožišče pri Klamu pred tehničnim pregledom

Po novem krožišču pri Klamu, ki ga je od letošnje pomladi gradilo Cestno podjetje Ljubljana, smo se sicer zapeljali že v začetku septembra, vendar tehnični pregled bo opravljan v oktobru. Občina je bila pri celotni investiciji, vredni 103 milijone tolarjev, udeležena z 31 milijoni, s čimer je financirala postavitev vodovoda in telefonskih vodov, pločnik in javno razsvetljavo. Župan si prizadeva, da bi središče krožišča ne bilo le posejano s cvetjem, temveč naj bi vanj postavili še kako dekorativno-simbolno stvaritev.

Vendar kmalu spet na Kalce po varnejšem pločniku

Direkcija za ceste Republike Slovenije je objavila razpis za prenovo pločnika od Pokopališke do Kalc. Pločnik, ki ga je bila zgradila občina, je nevarno poniknil pod ravem, ko je Direkcija kasneje prenovljala cesto od Gorenjega Logatca proti Kalcam. Občina bo pri tej obnovi sofinancirala postavitev javne razsvetljave, obnovo vodovoda vzdolž pločnika in dograditev manjkajočega dela pločnika (od avtobusnega postajališča do konca Kalc), čeprav Direkcija za ceste pričakuje, da bi občina nasploh še kaj primaknila k prenovi pločnika. Toda občina, kot rečeno, je svoje že opravila.

Ko suša izsuši Črni potok.

Foto: J. Turk

Martin Koren

Ob nedeljah manj nakupov

Referendum je pritrnil omejitvam nedeljskega trgovinskega dela

Kakorkoli že, referendum je pritrnil predlagateljem omejevanja nedeljskega dela v trgovinah. In kako smo glasovali?

Na državni ravni:

glasovalo:	ZA:	PROTI:
445.842	256.461	185.773 oz.
oz. 27,4%	oz. 57,53%	41,67%

Na ravni občine:

glasovalo:	ZA:	PROTI:
2.704	1.663 oz.	901
oz. 39, 59%	5,32%	oz. 34, 78%

Najvišji odstotek glasovalcev se je udeležil referenduma na Medvedjem Brdu – 59,52%, kjer so tudi najviše pritrnili referendumskega vprašanja z 81,00%. Najnižji odstotek glasovalcev se je udeležil referenduma v Hotedršici – 29,19%, najmanj protivnih glasov pa so oddali na Medvedjem Brdu – 19,00%. Najmanj glasov ZA pa so referendumskega vprašanja namenili na Vrhu Svetih Treh Kraljev – 55, 91%.

Za omejitve nedeljskega dela.

Foto: J. Turk

Zdaj je na vrsti državni zbor, da voljo ljudstva prelije v zakon o trgovini.

Martin Koren

Izza svetniških klopi

Še naprej vsak pri svojem

Do sprememb Statuta in Poslovnika občine še vedno manjka soglasje med koalicijo in opozicijo

V sredo, 1. oktobra, je župan Janez Nagode povabil na delovni sestanek, na katerem naj bi se usklajeno dogovorili za ponovni predlog dopolnil Statuta in Poslovnika občine Logatec, člane Statutarno pravne komisije, vodje svetniških skupin, direktorico občinske uprave Alenko Gorzo Jereb, svetovalko za družbene dejavnosti Nado Sajovec in posebnega gosta mag. pravnih ved Boštjana

Brezovnika z Inštituta za lokalno samoupravo in javna naročila iz Maribora.

Namera, da bi se koalicijska in opozicijska stran usoglasili glede ponovne obravnave dopolnil in sprememb Statuta in Poslovnika, ki jima je opozicija na septembrski seji občinskega sveta nasprotovala, ni našla rešne poti. Ponovno utemeljevanje župana in svetnikov s koalicijske strani (SLS, LDS in neodvisni) o nujnosti uskladitve obeh aktov z novo zakonodajo ni doseglo, da bi opozicija (NSi in SDS) popustila. Tudi pravna mnenja, ki jih je pojasnjeval mag. Brezovnik niso zalegla. Opozicija sicer ne nasprotuje prenovi Statuta in Poslovnika, vztraja pa pri tem, da se pred razpravo o novelizaciji obeh aktov skladno z demokratičnimi in statutarnimi normami vključi v odbor za stavbna zemljišča in v nadzorni svet Komunalnega podjetja član iz opozicije ter da se oblikuje predlog za poseben odbor za kmetijstvo, gozdarstvo in prostor.

Po dolgi in burni razpravi je ostala vsaka stran še naprej pri svojem. In vendar bo treba Statut in Poslovnik uskladiti z zakonom, za kar je potrebna dvotretjinska večina, koaliciji pa brez opozicije manjka en glas. Potrebni bodo ponovni preudarki.

Naporna razprava brez soglasja.

Špela Istenič

Svetniki sprašujejo – župan odgovarja

Občinski svet je na začetku septembrske seje prisluhnil vprašanjem in pobudam svojih članov.

Miro Šemrov, NSi, je v daljšem ekspoziciji izpostavil široko paleto zadreg, ki težijo prebivalce Kalc: od že zdavnaj načrtovane obnove pločnika, ki je izginil ob rekonstrukciji ceste, prek gradnje kanalizacije, kabelske televizije, javne razsvetljave do prehitre dovoljene vožnje skozi naselje.

Nato je Damjan Menard, SM, vprašal, kdaj bo napeljana javna razsvetljava po Gregorčičevi, Levstikovi, Potoški, po Naklu in Rovtarski cesti ter kdaj se bo začela graditi kanalizacija na Notranjski, kar je vse zajeto v letošnjem občinskem proračunu, a se dela še niso prav začela.

V odgovoru je župan ponovil že mnogokrat pojasnjen potek dogodkov ob rekonstrukciji ceste proti Kalcam, kdaj in kako se je zagotavljal denar, kdo je bil dolžan kaj storiti. Povedal je, da je kanalizacija zahteven in drag projekt, da je odprta tudi opcija individualnih čistilnih naprav. Na kratko je pojasnil tudi zadrege pri pridobivanju soglasij nekaterih lastnikov za prekop zemljišč, kar je za Arjem sicer razumljivo, ker gre zvečine za zelo majhne parcele.

– K županovim odgovorom so svoja razmišljanja in pojasnjevanja dodajali tudi svetniki v smislu medsebojnih razmišljanj in pojasnjevanj, tako da je sej vajeni poslanec državnega zbora dvakrat interveniral in usmerjal razpravljalce k upoštevanju poslovnika.

J. T.

K prijaznejšim odlokom

Veliki iztoki vode zaradi napak na omrežju – Obdavčitev nepozidanega stavbnega zemljišča – Občini predkupna pravica za nepremičnine – Program opremljanja stavbnih zemljišč – Imenovana komisija za gospodarjenje s stavbnimi zemljišči

Občinski svet je na septembrski seji dopolnil Odlok o oskrbi s pitno vodo na območju občine Logatec. Komunalno podjetje Logatec ugotavlja vsako leto nekaj večjih iztokov vode zaradi napak na internem omrežju uporabnikov. Te količine včasih presegajo tudi 1000 kubičnih metrov vode in bi ob doslednem upoštevanju odloka pomenile tako velike zneske, da jih marsikdo ne bi zmožel. Po novem bo v takih primerih odjemalec, ki ni kriv za iztok in je o tem obvestil upravljavca, plačal povprečno mesečno porabo prejšnjega obračunskega obdobja. Krivdo presoja direktor Komunalnega podjetja, v primeru spora pa o tem odloči nadzorni svet podjetja. Ugotovljamo, da je dopolnjeni odlok bolj prijazen do ljudi.

Ali bo tak tudi nov odlok o nadomestilu za uporabo stavbnega zemljišča, ki je bil na seji sprejet v prvi obravnavi, pa se še ne ve. Načrtovano je, da bi občani plačevali nadomestilo tudi za uporabo nezazidanega stavbnega zemljišča tam, kjer je z izvedbenim prostorskim aktom določeno, da je dopustna gradnja stanovanjskih in poslovnih zgradb. Primeri, posredovani svetnikom, so pokazali, da bi lahko bil znesek za nekatere občane večji tudi za nekaj sto procentov. Glede na tako (pre)visoko obdavčitev je župan predlagal, da bi nezazidana stavbna zemljišča obdavčili le

v višini 10% nadomestila, ki velja sicer za zazidana stavbna zemljišča. Da bo pa tak izračun možno narediti, bo treba vzpostaviti novo evidenco, kar pa bo terjalo veliko truda, časa in denarja.

V prvi obravnavi je bil sprejet odlok o predkupni pravici občine Logatec pri nepremičninah na celotnem poselitvenem območju občine in na območju obstoječih in predvidenih infrastrukturnih omrežij. Tako bi imela občina večji vpliv na zemljiško politiko in urejanje prostora, predvsem pa na zemljiške rezervacije za prihodnji razvoj občine.

Sprejet je bil program opremljanja stavbnih zemljišč za cestno infrastrukturo s 30% prispevno stopnjo zavezancev oziroma največ 360 000 tolarjev. Prispevek je možno plačati največ v šestih obrokih. V programu je načrtovana ureditev cest Hotedršica-dolnji Novi Svet, Rovte-Sovra in Sopot-Hleviše. Predvideni strošek asfaltiranja teh cest znaša dobrih 32 milijonov tolarjev.

Končno je bila imenovana Komisija za gospodarjenje s stavbnimi zemljišči. Upajmo, da bo delala konstruktivno, s posluhom za občinske potrebe in za potrebe posameznikov ter bo v pomoč županu.

Alenka Gorza Jereb

Spomenik žrtvam fašizma obtožuje tudi po dvajsetih letih

Slovesnosti ob dvajsetletnici postavitve spomenika žrtvam fašizma na Colu v občini Repentabor se je udeležila tudi delegacija ZB NOB iz pobratenega Logatca

Pred dvajsetimi leti so na Colu v pobrateni občini Repentabor postavili spomenik žrtvam fašizma. V ta namen so v naravnem okolju uporabili velikansko kraško skalo Pri stenah, ki jo je v tisočletjih izoblikovala narava. Nanjo so pritrdili spominsko ploščo in uredili okolico. Obeležje naj bi postalo last celotne slovenske narodne skupnosti in italijanske demokratične javnosti.

V potrditev vere v ideale svobode, demokracije in antifašizma je občina Repentabor v sodelovanju z zamejsko borčevsko organizacijo in taborniki rodu Modri val priredila slovesnost ob 20-letnici postavitve spomenika. Lepega sončnega nedeljskega popoldneva 21. septembra se je pri spomeniku zbralo nad 500 ljudi, predvsem mladih. Kot bi prek nastopajočih govornikov, recitatorjev, deklamatorjev, harmonike in Partzanskega pevskega zbora Pinko Tomažič vrelo iz kraških tal, se je med prisotne razlivala najgloblja spoštljivost do vseh žrtev fašizma. Odločno pa je bilo izraženo tudi ogorčenje nad skrnitvijo spomenikov žrtev fašizma v preteklem obdobju in nad izpadom ljudi iz vladajočih krogov, zlasti sramotnih trditev predsednika italijanske vlade o Mussoliniju kot »dobrotniku«.

O postavitvi spomenika, njegovem pomenu in namenu ter ob 20-letnici njegove postavitve je izšel zapis, v katerega uvod je tamkajšnji župan Aleks Križman zapisal:

»Popotnik, postoj in se zamisli! – Ali se tudi tebi zdi, da je ob 20-letnici postavitve tega spomenika njegova sporočilnost še aktualna?

Za našo skupnost je spomin na žrtve še tako živ, zato naj to obeležje predstavlja trajen opomin in kažipot

Na slovesnosti je govoril repenski župan. Foto: J. Turk

tudi rodovom tretjega tisočletja.«

Slovesnosti Pri stenah se je udeležila tudi delegacija ZB NOB iz Logatca, položila venec k spomeniku žrtvam fašizma in obiskala grob padlega partizanskega poveljnika Franca Nemgarja, doma iz Laz.

V. Šen

Slovenija – moja čista dežela

V akciji Nedeljskega tudi logaški planinci

Skupina planincev se je 8. avgusta udeležila akcije Slovenija – moja čista dežela v organizaciji Nedeljskega. Očiščevalna dela so stekla na Planini pri jezeru. Z ekološkimi vrečkami so od planine Blato odšli proti Planini jezero – kakih 1450 m –, kjer jih je Tone Fornezi-Tof sprejel in usmeril še na Ovčarijo, na Planino na lazu, na Krstenico in proti Dednemu polju. V akciji so sodelovali tudi potapljači. Ne eni ne drugi niso imeli preobilnega dela, kar priča o tem, da je ozaveščenost planincev zelo dopadljiva.

Ob njih popoldne nas je v koči Perilnik čakalo

presenečenje. Prijazen oskrbnik, ki je zaigral tudi na harmoniko, je z ženo postregel vsem z enolončnico, Ljubljanske mlekarne kot pokrovitelj pa so ponudile osvežilno pijačo. Vsi udeleženci so prejeli tudi majice s spominskim napisom Slovenija – moja čista dežela.

Ker je to leto posvečeno vodam, se je podobna akcija opravila 20. septembra pri Krnskih jezerih.

Velja poudariti, da ne prva ne druga akcija nista bili v letošnjem programu aktivnosti Planinskega društva Logatec.

Marinka Kozamernik

Signal kabelske televizije tudi v Hotedršici

Kar nekaj let se je krajevna skupnost Hotedršica trudila s predstavniki podjetja Naklo, d.o.o., Logatec in občine, da bi se tudi v Hotedršici izboljšala vidljivost programov ter vzpostavila tudi kabelska televizija (KaTV).

Letošnjo pomlad je Naklo, d.o.o., upravljavec KaTV, le pridobilo vsa potrebna soglasja in gradbeno dovoljenje za gradnjo KaTV. Dela so stekla sredi avgusta; izvajalec del je praktično že zaključil z glavnimi izkopi in

položitevjo kabelskih cevi. Ta čas se izvajajo priključki na odjemna mesta, tako da bo konec oktobra imelo kakih petdeset odjemalcev na voljo vseh 40 programov, kolikor jih ponuja KaTV Logatec.

Vzporedno s televizijskim priključevanjem se posodablja tudi telefonija, saj bo poslej celotno telefonsko omrežje po Hotedršici teklo pod zemljo; koder je mogoče, pa se pripravlja tudi osnova za postavitev javne razsvetljave.

Vse čestitke investitorjem, izvajalcem del pa tudi vaščanom, ki z vso strpnostjo pomagajo reševati težave, ki se pojavljajo ob teh delih.

S. Nagode

Gasilska društva na preizkušnji

V soboto, 27. septembra, in nedeljo, 28. septembra, je na logaškem nogometnem igrišču potekalo tekmovanje Gasilske zveze Logatec. V gasilskih veččinah in spretnostih se je pomerilo 29 desetini iz 7 društev. Tekmovalni prostor in potrebno orodje je za tekmovanje pripravilo PGD Vrh Sv. Treh Kraljev. Pravilnost izvedbe gasilskih in gasilsko športnih disciplin je preverjala ekipa sodnikov iz GZ Logatec in Vrhnike.

Kdo bo prej?

Foto: J. Turk

Doseženi rezultati.

Med pionirji: 1. Dol. Logatec, 2. Gor. Logatec, 3. Hotedršica; med mladinci: 1. Rovte, 2. Medvedje Brdo, 3. Dolenji Logatec; med člani A: 1. Medvedje Brdo, 2. Rovte, 3. Laze-Jakovica;

Med članicami A: 1. Hotedršica, 2. Medvedje Brdo 2, 3. Medvedje Brdo 1; med člani B: 1. Gorenji Logatec, 2. Vrh Sv. Treh Kraljev; med veterani: 1. Hotedršica, 2. Rovte; članice (7): Vrh Sv. Treh Kraljev; Članice (5): Dol. Logatec

O tekmovanju najboljših desetini, ki so se pomerile v soboto in nedeljo, 4. in 5. oktobra letos z desetini iz GZ Cerknica, Loška dolina in Vrhnika, bomo poročali v naslednji številki Logaških.

M. Cempre Turk

Zgodovinsko izročilo velja ohraniti

Tovariško srečanje ZB NOB v Raskovcu – ker 12. september 1943 ne sme v pozabo

Pred osamosvojitvijo Slovenije je logaška občina praznovala svoj občinski praznik 12. septembra, in sicer v spomin na 12. september 1943, ko je neposredno po padcu fašistične Italije z logaškega in sosednjih območij v nekaj dneh odšlo v partizane nad 300 ljudi, večinoma mladih, in je bila tako ustanovljena partizanska enota Logaški bataljon. Po osamosvojitvi je bilo praznovanje v počastitev tega dogodka iz NOB ukinjeno.

Združenje borcev in udeležencev NOB Logatec se je neglede na to odločilo ohraniti zgodovinsko izročilo, zato vsako leto prireja v dneh pred 12. septembrom odprto tovariško srečanje. Letos je bila prireditev zadnje nedelje avgusta pri domu PIGD KLI v Raskovcu.

Srečanje ob 60-letnici Logaškega bataljona. Foto: J. Turk

V kratkem sporedu so bila navržena nekatera vprašanja, času primerna; ta se nanašajo na neposredno lokalno skupnost in na širše družbeno in politično okolje. Osnovo kulturnega sporeda je prispeval logaški učiteljski oktet. Vse je bilo posvečeno 60. obletnici dogodka.

Poleg članov združenja se je prireditve udeležilo tudi več gostov, med njimi legendarna partizanska zdravnica Pavla Jerina Lah. Udeleženci so bili s srečanjem zadovoljni in so vztrajali, da 12. september 1943 ne sme v pozabo.

V. Šen

Več vedeti in bolje znati

Vodilo, ki ga obrtna zbornica želi udejanjiti med svojimi člani v času, ki Slovenijo še loči od vstopa v evropsko skupnost

Letos pripravlja obrtna zbornica še pet, šest seminarjev in krajših tečajev za zadovoljevanje temeljnih potreb po znanju in usposabljanju za delo. Mednje štejemo tudi uporabo računalnika, elektronske pošte in digitalne fotografije. Drugo področje izobraževanja zajema poslovne odnose in večšine: komunikacijo in usposabljanje za učinkovito vodenje skupin in delovnih procesov. Sledila bo še povsem operativna uporaba posameznih predpisov s področja poslovanja. Po novem letu, ki bo naznanilo tudi vstop v Evropo (ali vrnitev ali potrditev, da smo že dolgo v njej), se bodo seminarji nadaljevali.

Izobraževati, učiti odrasle, samostojne nosilce dejavnosti je sicer hvaležno, ne pa zmeraj tudi prijazno sprejeto delo. Preveč je nezaupanja do izvajalcev, preveč tudi različnih potreb in še več nekakšnega ogibanja izobraževanju. Zares, najteže se je na tečaj ali seminar prijaviti, ker prenekateri pomisli najprej na to: kaj bodo pa drugi rekli, če se pri svojih letih prijavim na začetni računalniški tečaj? Nič ne bodo rekli, morda kvečjemu: poglej, ta bi se pa rad še česa naučil! Na tečaju se bo pa tako ali tako srečal s sebi enakimi – in zadrega bo mimo.

To velja za splošno izobraževanje, namenjeno vsakemu podjetniku. Zaradi različnih dejavnosti podjetnikov pa se posebej pripravljajo izobraževanja članov posameznih ustanovljenih sekcij. Osem, devet jih je v zbornici, vsaka s svojimi izobraževalnimi potrebami. Večina izobraževanj je bila načrtovana že s sprejetim delovnim načrtom sekcij za letos. Kar precej jih je treba še uresničiti. Po dolgem, vročem poletju zna biti zato jesen izobraževalno dokaj bogata.

Ker je zbornična predavalnica dovolj prostorna, bo prostor tudi za udeležence, ki niso člani zbornice. Izobraževanja bodo najavljena na zborničnem stenčasu, širše zanimive dejavnosti pa tudi na kabelskem omrežju.

V trdno oporo vodilo – več vedeti in bolje znati – naj bi postal tudi porajajoči se logaški podjetniški center. Skupaj z zbornico ga na njeno pobudo snujeta še občina in Center za razvoj malega gospodarstva Ljubljana. Če bi vse steklo po željah, bi center lahko dejavno zaživel že letos; podjetnikom in tudi drugim zainteresiranim naj bi dajal najširše možnosti dostopa do cenejših – kreditov. Predvsem občina pa naj bi za nekatere projekte najširšega pomena prek centra konkurirala tudi za nepovratna sredstva. Treba pa je že na začetku opozoriti, da je od vabljivega oznanila glede ugodnejših kreditov ali nepovratnih sredstev do uspeha (biti izbran med ponujenimi projekti) lahko dokaj trnova pot. Uspeh ni že vnaprej zagotovljen, posebej ne pri konkuriranju za evropska sredstva. Pri vsem tem pa ni dovolj samo sredstva pridobiti, doseči je treba tudi obljubljeni rezultate, sicer je treba denar vrniti. Tod pa se lahko tudi zatakne. A – sreča je na strani pogumnih.

Želja je, da vsa predvidena izobraževanja in vse spremljajoče dejavnosti dosežejo svoj smoter. Za to se spleča potruditi se in tudi nekaj tvegati.

Več o izobraževanju in zborničnem delu je bilo obiskovalcem na voljo v sredo, 15. oktobra, med 8. in 16. uro, ko je imela zbornica odprta vrata ob tednu vseživljenjskega učenja (TVU).

Janez Gostiša

Na tržnici brez tržnice

Lilijana Babič, vedno dobre volje in nasmejana prodajalka, prinaša v Logatec sadje in zelenjavo iz daljnega Čenturja na Koprskem. Skoraj 40 let mineva, odkar Lilijana vztrajno prihaja v Dolenji Logatec – sprva na nekdanjo tržnico, odkar ni tržnice, pa kar tako. Pred sončno pripeko ali pred dežjem in mrazom se zavaruje, kakor ve in zna. Bogve, če bo kdaj le dočakala kak tržnični prostor; morda bi ji zaradi zaslug – 40-letna ponudba svežih domačih pridelkov – prej uspeli podeliti naziv častna občanka.

maš

Vselej dobrovoljna Lilijana.

Večni optimist

Kjer grad cesarjev prej v neba je svod kipel, rumeni sip zapira vhod.

Li Tai Po

Razbita stekla, odpadajoči omet, nagradeni odpadki, nepokošena trava so mnoga leta »krasili« grajsko poslopje v Gorenjem Logatcu vse do leta 2002, ko se je pojavil Marko Smole s skupino partnerjev odločil za prenovo graščine. Podjetnik Marko Smole je že dalj časa tudi častni konzul Republike Sejšeli, član predsedstva evropskega konzularnega zbora, dokončuje magistririj iz evropskih zadev in je član sveta guvernerja slovenskih Lions clubov in vztrajni optimist pri obnavljanju gradov. –

V preteklosti ste bili solastnik gradu v Podvinu; kako, da ste sprejeli nov izziv?

Res je, da smo leta 2002 oblikovali interesno skupino z namenom, da v grajskem parku vzpostavimo novo turistično športno in kulturno destinacijo pod enotno blagovno znamko Grajski park Logatec. Zato smo še istega leta pridobili Windischgraetzov grad s spremljajočimi objekti v izmeri kakih 2.000 m² in grajski park v izmeri 14.000 m². Na grajskem dvorišču sem preživel otroštvo in mladost; tam sem dan za dnev gledal propadajoče poslopje, ki ga kljub lastništvu ni nihče vzdrževal. Pa sem zbral pogum, pripravil v glavi idejni projekt, ga predstavil zainteresiranim partnerjem, županu, banki, prijateljem... pa smo zavihali rokave.

Kakšno je bilo stanje gradu ob nakupu?

Kot rečeno, gradu ni nihče vzdrževal, zato je nezadržno propadal. Puščala je streha, skoz razbita okna je tekla voda, rušil se je strop, skratka, klavrna zapuščina. Vsepovsod je bilo polno nekdanjih ostankov vzgojnega zavoda in kasnejših odpadkov vse do narkomanskih igel. Iz gradu smo odpeljali več kot 20 prikolic smeti in odpadkov. Grad je bil tako vlažen, da – v šali večkrat omenim – smo na mišnice lovili ribe. Z vso odgovornostjo trdim,

da če bi se takoj ne lotili zaščite, bi se udrl še drugi strop, potem bi bila usoda zapečateni. Z Zavodom za varstvo naravne in kulturne dediščine smo se dogovorili, da bodo pomagali pri strokovni obnovi in pri njej tvorno sodelovali. Podobno je bilo v parku, ki ga je robidovje prekrivalo že do polovice. Danes je park urejen, trava posejana in redno košena, urejene so parkovne poti in obnovljena razsvetljava ter talna infrastruktura. Zahvala gre prijateljem in članom društva za pomoč; v parku je bilo opravljenih več kot 4000 ur prostovoljnega dela. Vse je dokumentirano v študiji Stanje gradu 2002.

Marko Smole tudi logaški "graščak".

Kaj pravzaprav vse sodi v območje gradu?

Ko smo odkupili graščino, smo mislili predvsem na njegovo bogato preteklost: 500 let stara grajska stavba (temelji so še iz rimskih časov) je izjemne kulturne zgodovinske vrednosti. V zgodovini je graščina pomenila dominantno v kraju in je veljala za pomembno stično in tranzitno točko mnogih znanih imen iz svetovne zgodovine. Tod so se namreč premikale največje vojske rimskega časa z Markom Avrelijem, Francozi z generalom Bernadottom in Napoleonom. Grad je umeščen tudi v imenitno Topografio Carnioliae moderna slovitiga J.V. Valvazorja, ki je grad še posebej upodobil v svojem zgodovinskem delu. O bogati tradiciji gradu govori tudi spoštovani spisek lastnikov; med njimi zasledimo barona

Lamberga, grofa Kolbenzla, Marijo Terezijo-grofico Palf, grofa Coroninija ter kneze Windischgraetze.

Kaj ste doslej že uspeli urediti?

Gradu še nismo začeli obnavljati, ker potrebujemo kopico upravnih dovoljenj in soglasij. Da pa smo zaščitili grad pred nadaljnjim propadanjem, smo popravili streho, presušili stene ter delno zaščitili komunalne vode, obnovili parkovno razsvetlavo, talno infrastrukturo ter opravili raziskave statike in vlage ter primerno sondirali konstrukcijo. Ocenjuje se, da je za ureditev parka in spremljajočih objektov potrebno še 20 milijonov tolarjev, celotna prenova grajske stavbe pa bo predvidoma stala 200 milijonov, ki jih bomo pridobili od ministrstva za kulturo, iz evropskih strukturnih skladov ter prek povezanih partnerjev in bančnih posojil. V minulemu letu smo očistili in obnovili ter dodelali športne objekte: dve tenis igrišči, košarkarsko igrišče, lokostrelsko pisto, igrišče za badminton, trim stezo, mini nogometno igrišče ter igrišče za odbojko na mivki. Na južnem koncu parka bomo pripravili avtokamp za 30 enot. V parku dograjujemo gostinsko središče, ki bo z bogato ponudbo kulturnih, turističnih in športnih aktivnosti postal center za preživljanje prostega časa. Ustanovljeno je že kulturno-športno-turistično društvo Grajski park, ki naj postane nosilec revitalizacije grajskega kompleksa za potrebe kulturnih, športnih in turističnih prireditev. Z društvom smo poleti temeljito očistili Logaščico od mosta mimo gradu. Člani društva so poleg domačinov tudi Primož Peterka, Martin Strel in Tomaž Humar. Naj ob tej priložnosti povabim Logatčane, da se nam pridružijo z idejami in voljo za uresničitev projekta, saj v gradu ne straši. Konec koncev grad ne pripada samo članom kluba, ampak tudi vsem Logatčanov, ki spoštujejo krajevno in narodovo zgodovino.

Kakšne so vaše nadaljnje usmeritve?

Tu gre za protokolirani »spisek želja«, ki se spogleduje z načrtovanim projektom Grajski park Logatec. Koordinacijo aktivnosti in trženjsko

Logaški graščini se obeta privlačna prihodnost.

strategijo bomo sooblikovali s pomočjo Gea colleague v sodelovanju z Visoko šolo za podjetništvo. Projekt bo zametek inkubatorskega vzorca razvoja nove turistične destinacije. Namembnost grajske stavbe bo v pritličju predvidoma namenjena turističnemu društvu ter gostinstvu, muzejska zbirka, poslovna in poročna dvorana naj bi bili v prvem nadstropju. Še 25 sob naj bi bilo v drugem nadstropju in v mansardi. V bližini se gradi v depandansi nastanitvena zgradba v izmeri 400 m². V sklopu podjetja bomo tržili tudi storitve cateringa (srednjeveški in sodobni) in postrežbe pri naročniku. Catering se bo lahko razvijal v grajskem parku (vrtni catering) v eminentnem okolju stare grajske kamnite vinske kleti ali v prostorih naročnika. V izdelavi imamo idejno študijo o morebitni vzpostavitvi srednjeveškega gostišča in hotela s starimi vsebinami in srednjeveško postrežbo ob odprtem ognju v zgodovinskih kostumih in sploh z bogatim kulturno zgodovinskim nabojem. Zato se povezujemo v sistem »Hiš s tradicijo«, kar so zelo uspešno oživili na Portugalskem, vodi pa ga

kolega – častni konzul v Portu.

In kako bo s trženjskimi prijemi?

Izvedbo trženjske strategije in koncepta trženja Grajskega parka na slovenskem, srednjeevropskem in mednarodnih trgih bo izvedlo marketinško podjetje PG Group. Znotraj grajske stavbe bomo postavili trgovino s spominki, ki bo koordinirala aktivnosti grajskega parka z vsebinami kompatibilnih ponudnikov slovenske in srednjeevropske regije. – Del grajske stavbe nameravamo posvetiti rimski zgodovini, ki je svojsko zaznamovala davnino teh krajev. Imamo pa tudi projekt notranjske žganjice kot spominek v estetski izdelavi Steklarne Hrastnik in naših oblikovalcev. – Seveda, vse je odvisno od interesa, ki ga podpira tudi lokalna in širša skupnost; na občini so podprli projekt Grajskega parka s podpisom pisma o nameri.

Načrtujete tudi ustrezne kadrovske rešitve?

Naše podjetje štipendira študenta na Visoki šoli za turizem v Portorožu in na Srednji turistični šoli v Ljubljani. Želimo vzpostaviti visoko

kvalificirani menedžment, ki bo z bogatim znanjem in izvirnimi idejami uspešno vodil predstavljeni projekt. V začetku naj bi bilo v Grajskem parku zaposlenih 6 delavcev, z nadaljnjimi aktivnostmi pa naj bi vsako leto zaposlili še po enega sodelavca. Seveda, naši načrti so časovno opredeljeni na krajši in daljši rok, odvisno pač od finančnih razpolaganj. Ostajamo vztrajni optimisti.

Gospod Smole, veliko uspeha pri izpolnjevanju vseh vaših bogatih zamisli.

Albin Čuk

Nagrajena lepota in prikupnost

***Sklenila se je turistična
akcija »Moja dežela – lepa
in gostoljubna***

Ob koncu praznovanja občinskega praznika so bila v petek, 3. oktobra, v Narodnem domu Logatec podeljena priznanja TD Logatec in Hotederšica. Letos so ocenjevalci pregledovali stanovanjske hiše in urejenost krajev spomladi in jeseni. Ocenjevalna komisija je v omenjenem obdobju evidentirala več kot 60 lepo ocvetličanih hiš, v izbor za priznanja pa je odbrala le 30 hiš.

Ob podelitvi priznanj so bili prikazani tudi izdelki iz natečaja turistični spominek občine Logatec, ki so jih predstavili avtorji sami. Na letošnji natečaj se je odzvalo kar devet avtorjev. Komisija je prvo nagrado 100.000 tolarjev prisodila Romanu Dodiču za komplet logaških motivov, uporabnih kot okrasek ali podstavek. Drugo nagrado 50.000 tolarjev je dodelila Francu Godini za oblikovan lipov list z motivom lipovega drevoreda (iz lipovega lesa). Tretjo nagrado 10.000 tolarjev je prejel Rudi Čamernik za polharski spominek.

Vsa priznanja za ocvetličenje in izdelke iz natečaja za turistični spominek je podelil župan občine Logatec Janez Nagode. Več o nagrajencih turističnega društva pa v prihodnji številki Logaških.

AC

Opera na logaškem odru!

Puccinijeva Madame Butterfly – zgodovinski glasbeni dogodek, ki ga ni kazalo zamuditi

V nedeljo, 28. septembra, se je Logatcu zgodila opera – pravgotovo prvič v logaški zgodovini. In to ne katerakoli, pač pa Puccinijeva Madame Butterfly, natančneje Sanje iz Butterfly. In tudi ne v evropski, pač pa v izvedbi japonskih solistov in zboru Play Opere Tokio. Čo-Čo-Šan: Kiyoe Wada, Suzuki: Yumiko Nambu, Pinkerton: Takehiro Yamaguchi, Sharpless: Maki Orita, Goro: Kazuhito Nakamura, notar: Hirotaka Arai... Klavirska spremljava: Norie Kagawa, scena: SNG Opera in balet Maribor, režija: Gianpaolo Zennaro.

V poznih petdesetih letih prejšnjega stoletja je domači SKUD Remigij Jerman odmevno uprizarjal spevoigro Habakuk – oder je takrat še imel orkestrsko jamo, v kateri je igro spremljal simfonični orkester pod vodstvom Alojzija Velkavrha. V sedemdesetih letih so na odru gostovali ljubljanski amaterski gledališčniki z opereto Pri belem konjičku, ki so jo uprizorili v režiji poprej tudi v Logatcu dejavnega režiserja (in učitelja matematike) Antona Šlibarja. Konec stoletja je Adoramus večkrat postavil spevoigro Miklavž prihaja, letos pa z otroki iz skupine Nazaret spevoigro Kresniček, tudi s klavirsko spremljavo. Prave operne predstave pa na logaškem odru ne pomnimo. Zato nas je poslušalce še posebej razveselila najprej napoved, da opera sploh bo, potem pa še njena dobra izvedba. Žal, samo s klavirsko spremljavo, a povejmo, da zelo dobro.

Živi stik z drugačno pevsko kulturo, kot jo poznamo v Evropi, je bil za poslušalce izjemno doživetje. Lep, mlad sopran Kiyoe Wado se je lepo podal liku nesrečne gejšje, gromovniški bas-bariton Makija Orita je zapolnjeval celotno dvorano. Zelo dopadljiv in jasen je bil notar Hirotaka Arai. Italijanski režiser je sicer v desetih dneh z japonskimi pevkami in pevci poleg Butterfly postavil še Mozartovo Figarovo svatbo. Izjemno garaško delo za vse! Posebej še za glasove, saj so

V naslovni vlogi Suzuki je pela sopranistka Kiyoe Wada.

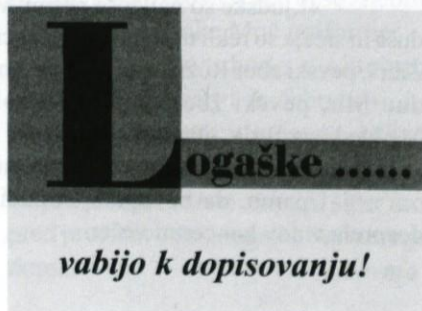
moral pevcu v petih dneh odpeti pet predstav, v njim tujem jeziku (ialijanščina). Iskrene čestitke in priznanje vsem izvajalcem. Je pa bilo obenem za nas to srečanje z drugačno omiko, drugačnim načinom vedenja, drugačnim, za nas eksotičnim načinom komuniciranja z ljudmi z drugega konca sveta.

In še nekaj o organizaciji. Obe omenjeni operi sta umeščeni v letošnji Primorski mednarodni glasbeni festival, ki ga prireja ajdovsko podjetje Figaro v sodelovanju s festivalom Oder iz italijanskega Oderza. Podjetje, ki ga vodi operni solist Zdravko Perger, je festival zasnovalo na svojih dolgoletnih izkušnjah pri vodenju podobnega festivala v Italiji. Festival sloni na visoki umetniški ravni že uveljavljenih pevcev in onih, ki se šele uveljavljajo. Direktor iz izkušenj ve, kako malo je priložnosti, da bi mladi pevci stopili na koncertni ali operni oder ob že uveljavljenih pevcih. Prav temu pa je namenjen ta festival.

Direktor festivala je še povedal, da sta bili letošnji operni

predstavi sprva zamišljeni kot skupni projekt japonskih in slovenskih pevcev. Država, ki naj bi k temu primaknila denar, se za to ni ogrela, zato so nastopili Japonci sami, ki tudi sami nosijo pretežni del stroškov. Pač pa so več razumevanja pokazale Notranjske novice, ki so eden od sponzorjev festivala. Naj ob koncu (znova) zapišem, da je bilo v dvorani manj logaških pevcev in logaških glasbenikov nasploh ter njihovih prijateljev (če odštejemo osemnajsterico iz »Notranjske«), kot bi jih pričakovali! Škoda. Bogve, kdaj bo spet v Logatcu podobna glasbena priložnost.

Janez Gostiša

Za veselje in mir srca

Koncert Pod veharško lipo je odmeval odprtim srcem in občinskemu prazniku

Spet je tu jesen, ta čarobni letni čas. Z njeno barvitostjo, bogastvom in zrelo lepoto se ne more kosati noben drug letni čas. Prav je, da se zavedamo, koliko nam narava daje in kako zelo lepa je. Če si ne damo časa in se tega ne ozavestimo, nam bo, kot še marsikaj drugega, tudi to spoznanje spolzelo mimo.

Le nekaj dni pred koledarskim začetkom jeseni je KŠD Trate pripravilo koncert ljudskih pesmi Pod veharško lipo. Pod tamkajšnjo lipo se je pred več desetletji dogajalo mnogo zanimivega, so nam zaupali starejši domačini. Tisti sobotni praznični večer, 20. septembra, pa je lipa s svojimi vejami privabila ljubitelje ljudske glasbe, pod svojo krošnjo pa privabila mlade in starejše pevce, plesalce in godce.

S pesmijo pod lipo domačo na Veharšah.

In zazvenela je ljudska pesem, ki pripoveduje o zemlji, iz katere je zrasla tudi lipa, in o ljudeh, ki živijo krog nje. Pripoveduje o lepoti slovenske dežele, o življenju in delu Slovenca, ki orje njena polja in seka njene gozdove. S pesmijo pozdravljamo letne čase, pesem daje takt našemu delu, z njo zasnebimo dekline ali povabimo prijatelje na kozarček. Otroke spremlja ob igri in plesu in jih razveseljuje.

Ljudske pesmi skrivajo v sebi milino, prijaznost in resničnost, v nas prebudijo spomin na življenje naših dedkov in babic.

»Ljudske so najlepše pesmi, v njih počivata naša duša in srce,« so rekli nastopajoči: učenci POŠ iz Rovtarskih Žibrš, pevski zbor Rožmarin, citrarki Ana in Maruša Pišljari, duo Mir, pevski zbor in plesalci folklorne skupine z Medvedjega Brda. »Prepevajte jih sebi in svojim otrokom, in pripravite svojemu srcu veselje in mir,« so še dodali.

Upamo, da bo lipa spomladi spet ozelenela in dozorela v nov koncertni večer.

Anica Žakelj

Sreča na vrvici

Mačkov rod se tudi danes trdoživo ohranja in v svojem nasledstvu ostaja zvest spominu svojih prednikov – Jane Kavčič, osemdesetletnik

Iz nekdanjega Krištanovega-Mačkovega rodu izhaja tudi eden najboljših slovenskih filmskih ustvarjalcev Jane Kavčič, ki je prav 10. septembra 2003 praznoval svoj 80. rojstni dan. Rodil se je v Dolenjem Logatcu materi Ivanki Maček-Jožkovi in železniškemu uradniku. Gimnazijo je končal v Ljubljani, študij arhitekture pa je prekinil zaradi druge svetovne vojne.

Skupaj z Janezom Galetom je eden najboljših avtorjev mladinskih filmov. Svojo ustvarjalno pot je začel kot asistent režije pri prvem slovenskem celovečernem filmu Na svoji zemlji. Njegova prva samostojna režija je Slovo Andreja Vitežnika v filmskem omnibusu Tri zgodbe iz leta 1955. Nato sledijo njegovi filmi Akcija 1960, Minuta za umor 1962, Begunec 1973.

Filmski režiser Jane Kavčič.

S filmom Nevidni Bataljon 1967 je segel na področje mladinskega filma in odtlej je to njegova poglobljena usmeritev. Njegovi najbolj znani filmi so Sreča na vrvici 1977, Učna leta izumitelja polža 1982, Nobeno sonce 1983, Maja in Vesoljček 1987. Njegov zadnji film je Nepopisan list iz leta 2000.

Snemal je tudi dokumentarne filme, sodeloval pri koprodukcijskem filmu in pisal članke s področja filmske umetnosti. Za svoja dela je prejel številne nagrade. Za film Sreča na vrvici je prejel zlato plaketo Metod Badjura (1977), nagrado Prešernovega sklada (1978), Grand Prix na filmskem festivalu otroškega filma v Teheranu (1978), nagrado za najboljši otroški film na Festu v Beogradu (1978), nagrado Kekec za najboljši otroški film na Festu v Beogradu je dobil tudi za film Maja in Vesoljček (1989). Leta 2000 pa je prejel nagrado Metod Badjura za življenjsko delo.

Ob njegovem visokem življenjskem jubileju so v knjižnici Logatec pripravili razstavo o njegovem življenju in delu. – Čeprav je Jane Kavčič živel v Logatcu le do svojega petega leta, se je vedno rad vračal v svoj rodni kraj. Prav je, da mu ob tako visokem jubileju čestitamo in želimo še mnogo zdravih let.

Albin Čuk

Furmani po cest' peljajo

Predstavitel Trobičeve knjige »Furmani« – Nabito polna dvorana Narodnega doma je 25. septembra pričala o izjemnem zanimanju za knjigo

Pa se je res začelo tako, kot da bi bili vozovi že na odru in bi čakali le še furmane. Osvetljena Muščeva slika »Voz pod kozolcem« je delovala zelo sveže, tako da je človek nehote pomislil na nekdanje logaške furmane in redke vozove, ki se še sramežljivo skrivajo pod nekaterimi kozolci. Pa še logaški oktet je večerno dejanje furmansko podkrepil s pesmijo »Hladna jesen že prihaja«.

In potem ko je vodja JSKD logaške izpostave povabila k oceni »Furmanov« prof. Janeza Bogataja, predavatelja na Filozofski fakulteti v Ljubljani, se je pričel razgovor med dvema nekdanjima sošolcema in sedaj radijskima novinarjema Markom Škrlijem in avtorjem knjige Milanom Trobičem. V razgovoru sta se dotaknila vsebine knjige, pa tudi osebnih vtisov ob zbiranju pomembnih podatkov o furmanih. Ob tako pestrem seznamu sodelujočih v navedeni knjigi, še zlasti pa že nekaterih pokojnih pripovedovalcev, je veljala Trobičeva zahvala vsem, ki so kakorkoli pripomogli k izvidu knjige. Seveda, njegovo delo še ni končano, saj Trobič še vedno dobiva nove in nove informacije o furmanih, ki mu jih posredujejo mnogi; tako je tudi tik pred predstavitvijo dobil v roke zelo zanimivo sliko iz leta 1928 s prevozom vina, na kateri je viden nekdanji furman, ki je tovoril vino za gostilno »Pri Perot«. Trobiču bo podobno gradivo prišlo še kako prav, ker kakor sam pravi, že zbira gradivo o »kontrabantarih«; slike in različna pričanja bodo dobrodošel prispevek k njegovemu delu.

Vtisi o furmanstvu pa ne bi bili popolni, če v modri dvorani knjižnice Logatec ne bi predstavili še slikarskega dela o furmanstvu in

Milan Trobič (levo) na predstavitvi svojih Furmanov. Foto: J. Turk

kmečkem življenju slikarja Franca Musca in miniaturnih furmanskih voz iz vse Slovenije Janka Samsa. Miniature so popolne kopije originalov s svojim poreklom in zgodovino. Vse skupaj pa je bilo podkrepjeno še s povečavami

fotografij iz Trobičeve knjige.

Bil je večer poln spominov in utrinkov minulih dni. In ob tem človeka nujno prešine: nikar ne zametujemo sledov svoje preteklosti, spoštujemo jo in jo ohranjamo.

Albin Čuk

Gledališki abonma domala razprodan

V začetku septembra so na Območni izpostavi Javnega sklada RS za kulturne dejavnosti potekali vpisi v gledališki abonma za sezono 2003/04. Večina dosedanjih abonmentov je potrdila svoj sedež in si s tem zagotovila dober pogled na oder. Nekateri, ki so na to pozabili ali pa so se abonmaju odpovedali, so svoje sedeže prepustili tistim abonmentom, ki so do tega leta sedeli v zadnjih vrstah ali na balkonu. Novi abonenti pa... so z razumevanjem sprejeli, kar je bilo pač prosto – z

upanjem, da se v prihodnji sezoni pomaknejo na boljši sedež.

V letošnji gledališki sezoni si bo 300 abonmentov ogledalo Molierove Učene ženske, Camolettijevo Pižamo za šest, Lobozerova Kako bi se znebili tujca in Jaka Štoke Moč uniforme.

Predstave bodo v oktobru, novembru, januarju in februarju, in sicer zadnji petek v mesecu. Nekaj vstopnic (s sedeži na balkonu) bo na voljo tudi zunaj abonmaja, in sicer uro pred predstavo pri blagajni Narodnega doma.

Nevma

Za vzpodbudne in prijetne trenutke

Ob maši in družabnem snidenju ostarelih, bolnih in invalidov

Župnijska Karitas v Rovtah je 31. avgusta pripravila že deveto srečanje za ostarele, bolne in invalide.

Vsi so se najprej udeležili svete maše, ki jo je daroval bolniški župnik Miro Šlibar, somaševala pa sta devetdesetletnik Stanislav Kapš ter župnik iz Hotedršice Srečko Turk. Sveto mašo smo oblikovali tudi skupaj z ostarelimi. Mašno daritev je obogatil mladinski cerkveni zbor pod vodstvom Martina Logarja z lepim prepevanjem. V pridigi nas je gospod Miro Šlibar opogumljal, da vztrajamo na naši poti kljub prenekatreim težavam. Pridigi je sledilo bolniško maziljenje.

Po maši pa so bili vsi povabljeni v prizidek župnišča, kjer so člani Karitas ob pomoči faranov pripravili skromno pogostitev. Mnogi so se srečali po dolgem času in so si imeli kaj povedati. Vse zbrane pa je nagovoril tudi novi predsednik krajevne skupnosti

Na srečanju bolnih, ostarelih in invalidov v Rovtah.

Peter Cigale. Za vedro razpoloženje pa je na harmoniko veselo zaigral Janez Žakelj.

Proti večeru so se razšli vsak

na svoj dom s prijetnimi vtisi in z upanjem na snidenje prihodnje leto. – Hvala vsem, ki ste bili v pomoč.

Rezka Kavčič

Iz sveta mladih

Šola na poti novih preizkušenj

Ravnatelj Mitja Turk: Devetletka že, toda...

Priprave na devetletno izobraževanje potekajo tudi v Rovtah že nekaj let. Tako so se učitelji udeleževali le seminarjev, na katerih so spoznavali novosti poučevanja v prvem triletju, pri izbirnih predmetih in diferenciaciji ter nivojskem pouku v zadnjem triletju. Tudi na študijskih skupinah in strokovnih aktivih so se pogovarjali v glavnem o novostih, ki jih prinaša devetletka, predvsem pa o vsebini prenovljenih učnih načrtov. Tudi s prostori in primerno opremo se je bilo treba pravočasno oskrbeti

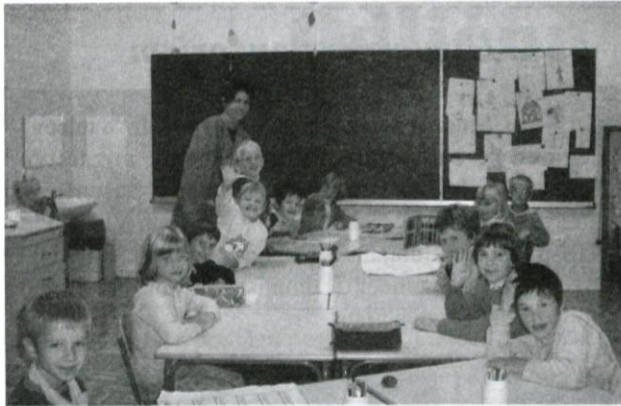
Na novosti devetletke smo pripravili tudi starše letošnjih prvošolcev in

sedmošolcev. Brez kakih posebnih problemov gre v prvem razredu, v katerem imamo 14 učencev, kar pomeni, da z njimi dela le ena učiteljica, ki niti za trenutek ne more zapustiti učilnice. Zanje je organiziran oddelek jutranjega varstva, v katerem so otroci lahko od 5.30 do začetka pouka v podaljšanem bivanju, po pouku pa se jim pridružijo še učenci prvega razreda osemletke. Na podružnični šoli na Vrhu Svetih Treh Kraljev sta v prvem razredu devetletke le dva učenca v kombiniranem oddelku s še petimi učenci prvega razreda osemletke.

Posebno poglavje pa je sedmi razred devetletke, v katerem je bistveno več novosti. Največja med njimi so obvezni izbirni predmeti, ki sodijo v obvezni program zadnjega triletja in jim je namenjena po ena šolska ura tedensko, izbranemu tujemu jeziku pa dve. Ti predmeti naj bi pomenili nov način prilagajanja osnovne šole individualnim sposobnostim, interesom in razlikam učencev. Z izbirnimi predmeti naj bi učenci razvijali svoje posebne interese in sposobnosti, morda tudi dvignili splošni učni uspeh.

Prvi razred iz Rovt.

Zaradi kadrovskih zadreg smo lahko programirali le štiri izbirne predmete: nemščino, okoljsko vzgojo, biologijo – raziskovanje domačega okolja in likovno snovanje.

Še večjo težavo s podaljševanjem delovnega dne povzroča fleksibilna diferenciacija pri matematiki, slovenščini in angleščini. Učenci 7. razreda so tri ure na teden skupaj pri teh predmetih, četrto uro, ki je namenjena izključno ponavljanju in utrjevanju snovi, pa so razdeljeni v dve skupini in delajo na treh različnih nivojih. Ker imamo na šoli le po eno učiteljico za posamezni predmet, to učencem povzroča »luknje« v urniku. Letos sta le dve v tednu, v osmem in devetem razredu, ko se pri teh predmetih vse ure izvaja nivojski pouk, pa bosta vsaj po dve na dan. Zato bodo učenci v šoli tudi do treh popoldne. Tako bo počasi v urniku zmanjkalo časa za izvajanje dosedanjih interesnih dejavnosti, saj se je treba prilagoditi tudi glasbeni šoli, verouku, starši pa bodo izgubili pomoč pri domačem delu in kmečkih opravilih; večina učencev je namreč vozačev, ki se pozno vračajo domov.

Gotovo prinaša devetletka vsebinsko veliko novega, boljšega, naprednejšega, vendar očitno ni bila načrtovana za manjše podeželske šole, saj je na teh organizacija dela in pouka povsem drugačna kot na večini vzorčnih šol prvih krogov uvajanja. Morda pa bo čas pokazal drugače, morda bodo tudi starši, ki jih vse premalo sprašujemo za mnenja, začeli misliti drugače kot sedaj, ko so še manj zadovoljni od svojih otrok.

Ravnatelj Borut Pfefer: Obviseli smo med obljubami in utesnitvami...

Na ta dogodek smo se strokovno in organizacijsko pripravljali kar dobra štiri leta. Pouk v devetletni šoli bo bolj uglašen z otroki in prilagojen njihovim zmožnostim in potrebam. Ena večjih sprememb je ta, da so učenci v prvem razredu eno leto mlajši in imajo v razredu poleg učiteljice še pol vzgojiteljice. S poukom tujega jezika začnejo že v četrtem razredu devetletke,

torej dve leti prej kot v osemletki. Obdobja šolanja so razdeljena na triade, po vsaki se lahko opravi nacionalni preizkus, ki pa je za zadnjo triado obvezen. Od 4. razreda naprej se lahko 25% ur pri matematiki, tujem jeziku in slovenščini izvaja v fleksibilni diferenciaciji. V 8. in 9. razredu pa so pri teh treh predmetih vse ure v sistemu nivojskega pouka. Poleg drugih novosti velja omeniti še možnost, da si učenci izberejo tri izbirne predmete, enakovredne drugim predmetom. O tem, ali je devetletka sprememba na boljše ali na slabše ali lahko sploh zaživi v praksi, so mnenja še vedno deljena. Spremembe so naravnane k izboljšanju osnovnega šolstva, bo pa treba nekatere novosti še dodelati.

Prvi razred iz Gorenjega Logatca.

Svoj del priprav na devetletko smo na šoli dobro opravili, ostaja pa nam grenak priokus zaradi neustreznih prostorov za devetletko. Zasilno smo letos rešili prostorko pomanjkanje ob pomoči KS Tabor. Če v naslednjih letih šola ne bo adaptirana za potrebe devetletke, bomo morali preiti na delno dvoizmenski pouk. Naš ustanovitelj je sicer pravočasno konkuriral na javnem razpisu Ministrstva za šolstvo za delež sredstev za adaptacijo šole. Po prioritetni listi Ministrstva je bila naša šola na 44. mestu, šola »8 talcev« pa 237. po vrsti. Vendar se je ustanovitelj odločil, da prostorsko najprej uredi sosedno šolo in šele kasneje našo. Po kakšnih kriterijih so pri tej odločitvi ravnali občinski svetniki, mi ni znano. Kljub vsemu pa naj bi naša šola kmalu dobila potrebne prostore, saj je potrebna sredstva predvideval že letošnji proračun, ki pa je bil, žal, sprejet šele maja. Zato se ni dalo pridobiti vseh potrebnih soglasij za javni razpis za izbor izvajalca, in šola je ostala prostorsko utesnjena. Do sedaj smo bili na šoli veliki optimisti, saj smo verjeli zagotovitom ustanovitelja, sedaj pa temu ni več tako.

Devetletka je torej prinesla kar veliko vsebinskih in organizacijskih sprememb; mislim pa, da jo bomo s skupnimi močmi in s sprotnim dogovarjanjem in usklajevanjem tudi uspešno umestili v naš šolski prostor. Od ustanovitelja pa pričakujemo, da bo izpolnil svojo dolžnost in končno izvedel adaptacijo naše šole.

Ravnateljica Metka Rupnik: Povsem zaupam učiteljem in vzgojiteljem

S 1. septembrom smo na šoli načeli devetletko z 59 učenci v 1. razredu in 79 učenci 7. razreda; na podružnici v Lazah pa imamo v 1. razredu 2 učenca. Z 32 oddelki, v katerih je 700 otrok spadamo med največje šole v Sloveniji. Šolo smo za nov program dobro pripravili. Imamo lepe, na novo opremljene učilnice za 1.

razred devetletke in nove prostore za tehnični pouk. Na vsebinske spremembe so se učitelji izredno poglobljeno pripravili na seminarjih in na aktivnih.

Učiteljice in vzgojiteljice iz 1. razredov zatrjujejo, da je delo zanimivo, da uživajo in da jim je prijetno. Timsko delo učiteljice in vzgojiteljice je dobro in učenci kar veliko pridobijo. Dobro bi bilo, ko bi tim deloval skupaj ves čas učnega procesa. – To, da prihajajo učiteljice in vzgojiteljice v zbornico zadovoljne ter navdušujoče pripovedujejo: Moji so zanimivi... Moji so živi in zvedavi... Moji so pa lepi, najlepši... – mi pove vse. Starši, res vas nima kaj skrbeti.

Učitelji, ki poučujejo v 7. razredu devetletke, niso vsi prepričani, da je program boljši. Skrbi jih nivojski pouk, pridobivanje ocen. Nivojski pouk zahteva predvsem več timskega dela in dogovarjanja. – Učiteljem zaupam, da bodo zmogli in izkoristili spremembe.

Občutne so spremembe med 6. razredom osemletke, ki ga ni več, in 7. razredom, ki ga je nadomestila devetletka. Učenci imajo lahko največ enkrat tedensko nivojski pouk pri slovenščini, matematiki in angleščini. Takrat ponavljajo snov na treh različnih nivojih. Vsak učenec je izbral tri izbirne predmete iz dveh sklopov. Naši učenci so iz družboslovno humanističnega sklopa izbrali: nemščino, francoščino in vzgojo za medije. Iz naravoslovno tehničnega sklopa pa šport za sprostitev, astronomijo, biologijo in računalništvo. Imajo pa tudi nove predmete:

Hvaležni sponzorjem

Učenci in zaposleni na osnovni šoli "8 talcev" Logatec se zahvaljujemo Splošnemu mizarstvu Petrovčič – Jožetu Petrovčiču, Krovstvu Šušteršič – Andreju Šušteršiču, Naklu, d.o.o., – Antonu Vladiču in JUB-u Dol pri Ljubljani – gospodu Marjanu Krabonji.

Z vašo pomočjo je dimnik okras šole in v stavbo stopamo skozi nova vrata.

Skozi nova vrata.

naravoslovje, tehniko in tehnologijo, državljansko vzgojo in etiko.

Nekaj stvari v devetletki bi lahko spremenili. Dva izbirna predmeta bi bila dovolj, tudi eden. Tretji je lahko glasbena šola... Ne bi bilo treba toliko ur in toliko predmetov ter s tem povezanih učbenikov, delovnih zvezkov.

Vendar, spoštovani starši, zaupajte nam, ker smo dobro pripravljene in tudi navdušena imamo dovolj. Sproti pa nam povejte, kaj vas žuli. Marsikaj lahko popravimo, če smo na to opozorjeni, če pa ne vemo, s čim se ne strinjate, pa ne moremo ničesar spremeniti. Najbolj nas žalostijo posplošene kritike. Verjemite, da delamo odgovorno. –

Županu pa želimo, da bi mu ne bilo žal vlaganja v šole, saj so otroci naše veliko (drago) bogastvo!

Preglednica

števila učencev, posebej vpisanih v prve razrede, števila oddelkov in učiteljev

	vseh	št. učencev		št. oddelkov	št. učiteljev
		v 1.r. 9-letke	v 1.r. 8-letke		
šola 8 talcev	681	59	66	30	56
podr. Laze	19	2	4	2	2
šola Tabor	364	41	24	18	29
podr. Hotedršica	45	10	6	3	5
podr. R. Žibrše	12	6	6	1	2
šola Rovte	176	14	16	9	15
podr. Vrh S.T. K.	20	2	5	2	2
skupno v občini:	1.317	134	127	65	111

Odlična popotnica

Malčki vrtcu Tabora – s hvaležnostjo

V prelep pomladni dan je izzvenela še zadnja skupna pesem malčkov iz enote vrtca Tabor, ki so v jeseni odšli v prvi razred devetletke. Metuljčki, sovce in čebelice so skupaj z Erno, Anito, Branko, Karmen, Milojko, Tjašo... pripravili nadvse pristrčen poslovilni "koncert". Oblečeni v lastnoročno poslikane majice svojih skupin, s pravimi maturantskimi kapami na glavah so za konec vsi skupaj suvereno odpeli himno svoje generacije: "Mi v šolo odhajamo, to zdaj je naše slovo,..." (na melodijo iz filma Bratovščina sinjega galeba, napisala Erna Udovič) in izvabili staršem v oči solze radosti.

Vse premalokrat smo znali izrekati glasno pohvalo

našim vzgojiteljicam, vse prevečkrat so besede ganjenosti ostajale v grlih, ko so nam malčki izkazovali pozornost, pripovedovali o prijetnih doživetjih življenja v vrtcu; smo pa navdušeni opazovali, česa so se tam naučili. Veselilo nas je, da se naše skupine najmočneje oblikujejo prav v predšolskem obdobju. Poslušanja, pripovedovanja, gibanja, pohodov, opazovanja narave, privajanja na red in socialne odnose se malčki učijo prav v vrtcu.

In popotnica, ki so jo pripravile naše "tete", je več kot odlična.

Jana Martinšek in Bojana Breznikar

Športni kalejdoskop

Planinski jubilej na Ermanovcu

Logaški planinci so počastili 30-letnico svojega društva

L o g a š k o planinsko društvo praznuje letos 30-letnico delovanja. Zaradi denarnih zadreg so se odločili za skromno praznovanje. Kakih 50 članov z nekaterimi povabljenimi se je 6. septembra odpeljalo do Koče na Ermanovcu (968 m). Kljub oblačju se je ponudil razgled na Ermanovec (1026 m), na Mrzli vrh in Sivko, celo na Nanos in Trnovski gozd, pred njima pa na Idrijsko hribovje z Bevkovim vrhom. Z razglednega vrha Štor (1005 m) je bil še razsežnejši razgled na Ratitovec, Porezen, Črno prst, Črni vrh, Blegoš, Koprivnik Mladi in Malenski vrh, celo na Sorško polje; Triglava pa ni bilo moč uzreti.

Pred planinsko kočjo pa so planinci s posebno slovesnostjo počastili svoj jubilej. Zbrane sta uvodoma nagovorili predsednica

Med podelitvijo priznanj ob 30-letnici Planinskega društva. Foto: A. Melik

društva Alenka Mrak in tajnica Marinka Kozamernik; dolgoletni predsednik Janez Slabe pa je orisal 30-letno pot logaškega društva. Zaslužnim članom in prijateljskim društvom pa so podelili priznanja. Po slovesnosti se je razživela družabnost ob prigrizku, pijači in srečelovu (ob tej priložnosti se planinci zahvaljujejo vsem, ki so

darovali dobitke). Po kvizu, ki sta ga izpeljali Tončka in Ema je raztegnih svoj meh Florjan in poskrbel za plesno razpoloženje.

Bilo je slovesno in prijetno; prijetno in varno pa naj bo po vseh planinskih poteh.

Marinka Petkovšek

Krst vrh Triglava

Logaški planinci sredi avgusta že petnajstič iz Logatca na Triglav

Kar 22 logaških planincev se je 16. avgusta odpravilo na štiridnevni pohod iz Logatca na Triglav. Do Uskovnice je težjo planinsko opremo odpeljal vodja pohoda Janez Slabe s kombijem, ki ga je planincem posodila občina. Na pot so planinci krenili zarana po ustaljeni poti prek Blekove vasi, Žibrš, Medvedjega Brda in Razpotja do Sivke (1006 m), kamor so prispeli sredi dneva in se tam nekoliko okrepčali. Po naslednjih dveh urah so prispeli na Bevkov vrh (1030 m), nato prek Kladja do Cerčna, kjer so se nekateri osvežili v bazenu. Do večernih ur so se vzpeli do Labinja in v najvišje ležeči kmetiji tudi prespali na seniku.

Naslednjega dne so nadaljevali pot na Porezen (1632 m), se nato spustili do Planinskega doma na Petrovem Brdu (804 m), kjer so si odpočili in okrepčali. V vročem soncu so nadaljevali pot čez Lajner (1548 m), od koder je lep razgled na Porezen. Tam okoli je več ostankov vojaških utrd iz I. svetovne vojne. Sredi popoldneva pa so se podali proti Soriški planini in se ustavili v »Brunarici« (1282 m). Tukaj je polovica pohodnikov tudi prenočila, druga polovica pa v bližnji lovski koči. Tega dne se je eden od planincev vrnil domov.

Tretji dan so po planinski poti dospeli mimo Nemškega Rovta v Bohinjsko Bistrico, kjer so se opremili še z nekaj hrane in zdravili za ožuljene noge. Okrog poldne so priromali do Koče na Uskovnici (1138 m), kjer so odložili del prtljage v kombi. Od tod dalje je šel na pot tudi voznik kombija. Pot so ubirali naprej do Vodnikovega doma (1817 m) in dalje za prenočitev do Doma Planika (2408 m); spotoma jih je spremljal močan veter pa grmeča nevihta, ki sta ponoči sprožila dež s sodro.

Četrtega dne so se navsezgodaj odpravili prek Malega Triglava in se že v gneči vračajočih po dveh urah povzpeli na vrh Triglava (2864 m). Razgled je deloma zastirala megla. Ob Aljaževem stolpu, kjer je pritrjena posebna vrh, je bil deležen »krsta« tudi eden od starejših logaških planincev. Da so odstopili prostor množici prihajajočih na vrh, so se Logatčani prek Malega Triglava spustili do Kredarice (2525 m). Od tod je Janez odšel po kombi na Uskovnico, ostali so se po krajšem počitku spustili v

Ob Aljaževem stolpu.

Foto: M. Petkovšek

dolino Vrat: nekateri mimo Staničeve koče (2332 m) in po Tominškovi poti, nekateri pa čez Prag.

Sredi popoldneva so se zbrali pred Aljaževim domom (1015 m), kjer je Janez (potem ko se je pripeljal z Uskovnice) razdelil vsem pohodnikom spominske majice; za slovo še spominska

fotografija. Po krajši zamudi zaradi predrte gume so se planinci zvečer vrnili v Logatec, kjer jih je pričakala predsednica Alenka z nekaj planinkami in nageljni za pohodnike, ki so tedaj prejeli tudi spominske značke. Prihodnje leto se jim bo veljalo pridružiti.

Marinka Petkovšek

Prek zahtevnega brezpotja

Le trojica planincev se je 14. septembra odpravila proti Gorenjski, in prek Vršiča v Trento. Od tod so jo plezalno opremljeni urezali prek visečega mostu čez Sočo po brezpotju na Trentski Pelc. Pot jih je vodila mimo slapa strmo v breg. Tu in tam so jim smer kazali kamniti možici. Po dveh urah hoje so dospeli do lovske koče, od koder se je že videl Trentski Pelc; do njegovega vrha jih je ločila le še ura hoda. Pot se je vila skoz gmajno, ruševje in melišče. Pod steno so si morali nadeti čelade zaradi nevarno krušljivega kamenja. Po nezavarovani poti so srečno priplezali na vrh Trentskega Pelca, podobnega

piramidi. Sčasoma je posijalo sonce, ki je tople ožarilo vse naokoli.

Razgled se je kazal proti Srebrnjaku (2100 m), proti Tičarjevemu domu na Vršiču, dalje proti Mali in Veliki Mojstrovki, Prisojniku, Razorju, Pihavcu, Cmirju, Lepošpičju in Triglavu; dalj časa je bil v megli vrh Jalovca, Bavški Grintovec in Rombon.

Po čudovitem razgledu in počitku z okrepčilom se je trojica planincev po isti kar zahtevni poti vračala v Trento, od tod pa z avtom skoz dolino Soče in Idrijce proti domu. Ja, Trentski Pelc je zahteven, vendar pravi lepoteč nad Trento.

M. P.

Pokal tudi Logatčanom

Mednarodnega balinarskega turnirja se je udeležilo 14 ekip

V počastitev praznika občine Logatec je Balinarsko športno društvo iz Logatca organiziralo na domačem balinišču tradicionalni mednarodni balinarski turnir za memorial Antona Webra.

Prehodni pokal v rokah postojnskih balinarjev.

Foto: J. Turk

Na turnir, ki je potekal prav na sam občinski praznik, 20. septembra, se je prijavilo 14 ekip iz Slovenije in Italije. V prijetnem vremenu in skrbni organizaciji so se odvijali tekmovalni spopadi. V njih so se najbolje odrezali balinarji Železničarja iz Postojne, ki so se dobalinali do prehodnega pokala; pokal tekmovalne dne pa so si priborili še balinarji iz Loške doline, z Vrha Sv. Treh Kraljev in iz Logatca. Do 14. mesta so se z dosežki razvrstili še balinarji iz Repna (Italija), z Rovt, iz Dragomera, Grmade (Planina pri Rakeku), Blagajane (Vrhnika), Kanala, Žirov, Kolektorja (Idrija), Škafarja (Idrija) in Volva (KLI).

Imenitno vreme in še imenitnejša organizacija sta poskrbela za uspešno izvedbo turnirja. Organizatorji so hvaležni tudi Društvu upokojencev iz Logatca za pomoč pri organizaciji tekmovanja, še posebej gospe Klevišarjevi za okusen bograč.

Nedeljko Mrvoš

Na Stol še z avstrijske strani

Enajsterica planincev se je 24. avgusta odpravila prek Ljubelja do Medvedjega dola (blizu 1100 m) na avstrijski strani. Od tam so se s plezalno opremo lotili poti po prostranem prodišču pod stenami Stola proti Celovski koči. Premagati je bilo treba navpično steno z ustrežno plezalno opremo, čeprav je bil vzpon zavarovan z jeklenicami. V zgornjem delu so se prek grebenčkov vzpenjali do skalnate vršne gmote Stola. Vse bolj so se bližali višini sosednjega Vajneža (2104 m), ki so ga bili planinci osvojili v začetku letošnjega julija. Od podnožja do vrha Stola (2236 m) so zlasti novinci v plezanju potrebovali kake tri ure.

S poti na Stol.

Foto: M. Petkovšek

Z vrha so se spustili do 15 minut oddaljene Prešernove kočice (2174 m); razgleda ni bilo kaj prida, lepo pa se je videlo Blejsko jezero in po nebu spreletavajoča se jadralna letala. Po daljšem oddihu so se planinci vračali na izhodišče po lažji poti prek sedla Beščica in mimo Celovške kočice.

Uspešni turi, ki jo je vodila Alenka, so na poti domov še nazdravili v gostišču na slovenski strani mejnega prehoda.

M.P.

Praznični pohod od Krpana do Lanišča

V počastitev občinskega praznika je domače planinsko društvo organiziralo zanimiv pohod iz Logatca na Lanišče. Vodja pohoda Janez Slabe je želel s pohodom privabiti predvsem priseljene Logatčane in mlajše planince, da bi spoznali zanimivosti in nekatere zgodovinske posebnosti okolja na tej poti.

S še tremi starejšimi planinci jo je pohodna družina mahnila po markirani poti skozi Logatec, Kalce, čez Vodice proti Hrušici in se ustavila na Lanišču pri nekdanji rimski utrdbi, sedaj obnovljeni razvalini manjšega rimskega vojaškega oporišča. Ta stoji malo nad cesto Kalce-Col; cesta pa teče skozi gozdove domala po trasi nekdanje rimske ceste, ki je povezovala Oglej s trdnjavami ob Donavi.

Tukaj se je skupini pridružilo še nekaj pohodnikov. Janez je prisotnim opisal bogato zgodovino Logatca in krajev, koder so hodili. Sam je dober opazovalec narave, in že od mladosti rad prisluhne pripovedim starejših domačinov. Do sedaj tega vedenja še ni utegnil prenesti na papir, kar je velika škoda.

Sredi popoldneva so se pohodniki odpravili po markirani poti proti Planinskemu domu v Novem Svetu, od tod pa so se zadovoljni vračali domov.

Domiselni napotek tudi za poživitev logaških turističnih namer.

Marinka Petkovšek

Ob koncu sezone

V počastitev občinskega praznika je športno društvo Optimist 21. septembra organiziralo odbojarski turnir na mivki v grajskem parku. Na turnirju so sodelovale tri ekipe, ki so tekmovala med seboj. Zmagala je ekipa Smučarskega kluba Logatec.

Z zadnjega letošnjega turnirja na mivki. Foto: J. Turk

»Hkrati je bil to tudi zaključni turnir, saj jesenske in zimske vremenske okoliščine ne bodo omogočale tega športa na mivki. Treningi se bodo do pomladi preselili na parket, pravi Matjaž Mihevc, sicer tudi prizadevni moderator logaške odbojke na mivki.

g.ur.

Le kod teče podzemna Ljubljana?

Nova odkritja logaških jamarjev želijo izslediti podzemne vodne tokove

V zadnjem času posvečajo logaški jamarji več pozornosti jamam v domačem okolju; nanje so že nekako pozabili. In vendar je ravno tod moč iskati vode podzemeljske Ljubljane.

Da se spleča pogledati v vsako luknjo, ki le nekoliko »dih«, se je pokazalo konec prejšnjega leta. Močan preprič ob vhodu in globlje v notranjosti je nakazoval smer nadaljevanja jame. Po mnogih urah utrudljivega kopanja so se jamarji končno priplazili do še ene od mnogih ožin, ki pripelje do večje stopnje v meandru, pod njo pa se odprejo rovi ogromnih dimenzij. Skoraj neverjetno, a vse to se dogaja prav pod Logatcem.

Vhod v Gašpinovo jamo je na obrobju logaških Koliševk, za njimi opisani ozki deli pa že potekajo proti Logatcu. Spodnja etaža se razdeli v dva večja rova z odcepi: ožji poteka proti Zelenici in strugi Logaščiče, drugi, ki je večjih dimenzij, pa poteka proti Martinj Hribu, natančneje pod delom tamkajšnjega novega naselja. Do zdaj so jamarji izmerili 3.250 m rovov, največja globina meri 105 m. Večina rovov se konča s sifoni. Pregledati pa bo treba še kar nekaj stranskih rovov in za novimi ožinami najti nadaljevanje v še neznane dele jame.

Nekakšna nagrada za opravljeno trdo delo je okrogla številka 8.000, ki jo je jami dodelil kataster Jamarske zveze Slovenije. Toliko in še nekaj več jam je evidentiranih v naši državi.

Podrobnejši opis jame z morebitnimi novimi podatki lahko pričakujemo v eni naslednjih številok Logaških.

Drago Korenč

Logaške .....

**Obogatite občinsko glasilo tudi s
svojimi sporočili in s svojimi
mnenji!**

Bralci pišejo

Po preprogi gorskega cvetja

Za poln mali avtobus invalidov se je 21. avgusta odpeljalo do Luč in naprej do planine Podvežak. Od tu dalje pa po lepi planinski poti do Kocbekovega doma na Korošici. V prelepem, a ne prevročem sončnem vremenu so se pohodniki naužili svežega zraka in pogleda na okoliške dvatisočake (Ojstrica, Dedec, Planjava), ki obdajajo dom na Korošici. Korošica je kot velikanski stadion, na dnu katerega je zelena ravnina s pisano preprogo gorskega cvetja. Nastala je na prelomnici med Ojstrico in Dedcem, oblikovala pa sta jo tudi led in voda.

Na poti v dolino so obiskali še Kocbekovo zavetišče in kapelo sv. Cirila in Metoda na Molički peči. Tako se je končal še en lep pohodniški dan. Po daljši vožnji in že nekoliko pozni večerni uri so se pohodniki ob prihodu v Logatec razšli vedrih obrazov in v želji, da se kmalu zopet dobijo na kakem pohodu.

Olga Mihevc

Pod kapelico sv. Cirila in Metoda

Priokus po grenkem

Logaške, 11. septembra

Draga udeleženka izleta, smo humana družba do meje izkoriščanja, smo družba, ki jo sestavljamo mi vsi člani ali občani, kajti humanost je zelo širok pojem.

Društvo upokojencev organizira preko celega leta najmanj 10 zelo lepih izletov, vsi pa se pokrivajo finančno sami, razen srečanja upokojencev cele Slovenije, ki je ta dan tudi bil; tega pa delno pokriva društvena blagajna. Zato si tudi ne moremo privoščiti dodatnih kilometrov, kot so bili predvideni po programu.

Druga leta sta peljala na to srečanje dva avtobusa, za letošnje srečanje pa je bil sklep upravnega odbora, da zaradi finančnih težav pelje samo en avtobus.

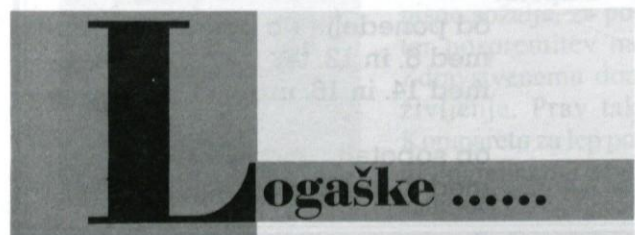
Draga udeleženka izleta, bilo je pač treba počakati 15 minut na avtobus z malo dobre volje, poleg tega pa sta dva osebna avtomobila peljala skoraj prazna v Gor. Logatec.

Spoštovana dobro znana pa neimenovana udeleženka izleta, premalo je, da se udeležite vsakih pet let naših izletov in obsojate našo humanost. Upokojenci vozimo izlete od Krpana do Krpana, razen Rovt, kamor gremo po sklepu upravnega odbora iskat izletnike, če jih je več kot 10, kajti iz Rovt je poleg Logatca največ udeležencev.

Gospa, postavite se v vlogo organizatorja – vsi imajo enake pravice: iz Laz, Hotedršice, Gor. Logatca, Rovt in iz Dol. Logatca – in izpeljite, prosim, izlet tako, da boste vse te ljudi zjutraj zvozili skupaj, zvečer pa domov.

Poglejmo si v oči in si natočimo čistega vina.

Franc Verbič, organizator in vodja izleta

Vodstvu družbe KLI, d.d., Logatec!

V Logatcu je leta 1952 v zasilnih prostorih opuščene Kustljeve žage pričelo podjetje Les z izdelavo manjših izdelkov – z lesno galanterijo. S širitvijo obrata se je povečalo število zaposlenih moških in žensk. V septembru 1953 je bilo z uredbo o ločitvi proizvodnje od trgovine iz Lesa Ljubljana iz obrata lesnih izdelkov ustanovljeno samostojno podjetje Kombinat lesno predelovalne industrije – KLI Logatec. Inicijator in prvi direktor je bil Anton Petkovšek, domačin iz Logatca, ki je zelo uspešno vodil firmo do odhoda k ljubljanski izvozni firmi Slovenijales v letu 1962.

Vsi delavci, ki so bili zaposleni v lesni industriji še v LIP Logatec, pozneje LIP Postojna, nato v KLI Logatec, se po upokojitvi v medsebojnih srečanjih spominjamo, v kako težkih časih smo z veseljem in upanjem na boljše čase prenašali vse napore pri delu, ko je bilo treba ob slabem vremenu in mrazu ter v snegu priti pravočasno na delo brez toplih obrokov peš ali s kolesi, posebno iz bolj oddaljenih krajev. Po požaru avgusta 1957 smo vsi tedaj zaposleni z direktorjem vred s podvojenimi močmi sodelovali v proizvodnji v zasilnih prostorih, popoldne pa pri zidavi novih, modernejših proizvodnih prostorov. Ob dograditvi novih prostorov in ob obletnicah KLI-ja smo se tudi radi povesečili v prostorih tovarne ali na izletih.

Ob 50-letnici KLI-ja želimo vsi še živeči nekdanji delavci in delavke, ki smo s svojim delom skupno s pokojnim prvim direktorjem in vsemi drugimi že pokojnimi in živečimi sodelavci doprinesli svoj delež, da je bila postavljena in danes uspešno dela tovarna-družba KLI, sedanjim zaposlenim še nadaljnjih uspehov in delovnih zmag v konkurenci na trgu.

Še živeči upokojenci KLI-ja pa želimo ob 50-letnem jubileju priznanje za naše delo, morda samo srečanje še živečih ob, recimo, dnevu odprtih vrat s kakim spominkom na jubilejno srečanje; povesečili pa bi se v mejah možnosti.

Upokojenci smo navsezadnje pripravljeni tudi s svojimi prispevki podpreti tako srečanje.

Upajoči

Lokalni časopis - zrcalo bližnjega dogajanja

**Sedmo srečanje lokalnih časopisov
je bilo v Nazarjah – osmo bodo
gostile Notranjske novice**

Od 150 lokalnih tiskanih glasil, kolikor jih izhaja na Slovenskem, se je na 7. srečanju lokalnih časopisov Slovenije 19. septembra v Nazarjah zbralo nad 90 predstavnikov posameznih časopisov, med njimi tudi direktor in odgovorna urednica Notranjskih novic ter urednik Logaških. Srečanje, ki naj bi bilo v pomoč izmenjavi izkušenj med oblikovalci, uredniki in lastniki posameznih časopisov, sta uvodoma pozdravila urednik Savinjskih novic, tudi organizator srečanja, in mozirski župan.

Delovno srečanje, ki so mu kot predavatelji prisostvovali profesionalni poznavalci novinarskega dela in novinarske etike, je bilo še posebej namenjeno aktualnostim obveščanja, bralnosti časopisov, odnosu med javnostjo in lokalnim časopisom, vprašanju neodvisnosti in z njo povezane verodostojnosti novinarjevega dela – kar vpliva na zaupanje bralca v časopis – ravnanju z zaupnimi informacijami, novinarskemu dostojanstvu ter perspektivi lokalnih časopisov ob vstopu v Evropsko unijo.

Logaški časnikarji na srečanju lokalnih časopisov.

Srečanje je bilo dovolj studiozno, dinamično in v mnogih okoliščinah tudi provokativno, kar je samo stopnjevalo zanimivost in sporočilnost. Zgled skrbno pripravljenega in vodenega posveta o zahtevnih vprašanih sodobnega časnikarstva. In lokalni časopis (regionalni ali občinski) naj bi bil vse bolj zrcalo bitja in žitja iz okolja, ki mu glasilo pripada.

Ob koncu pa je direktor Notranjskih novic Dušan Černigoj napovedal, da bo 9. srečanje lokalnih časopisov prihodnje leto na Notranjskem. **mAš**

V Knjižnici je zmeraj kaj novega

Oddelek za odrasle

BERLOGAR, J.: Organizacijsko komuniciranje: od konfliktov do skupnega pomena; Evropski izziv; BECKWITH, H.: Prodaja nevidnega: vodnik po sodobnem marketingu

SOROS, G.: Globalizacija; Slovenija. Zakoni itd.: Zakon o zemljiški knjigi; ZABEL, B.: Tržno pravo; BREČKO, D.: Sklenimo posel z vladarji znanja; BREČKO, D.: Štirideset sodobnih učnih metod: priročnik za predavatelje, učitelje in trenerje; Zbornik za zgodovino naravoslovja in tehnike; ŽITNIK, J.: Univerzitetne fizikalne naloge; OGOREVC, M.: Biogonomija; OGOREVC, M.: Karmična diagnostika in energijsko zdravljenje: zakaj zbolijo in umrejo bioenergetiki, radiestezisti, razni zdravniki, vedeževalci, zdravniki in ostali ljudje?

ADIZES, I.: Obvladovanje sprememb: moč vzajemnega zaupanja in spoštovanja v osebnem in družinskem življenju, poslovanju in družbi; KOVAČ, B.: Poslovna mitologija; PÜMPIN, C.: Usmerjanje razvoja podjetja: fazam ustrezno vodenje in obravnavanje kriz; GRAD, A.: Slovensko-španski slovar; GRAD, A.: Špansko-slovenski slovar; HRADIL, J.: Slovensko-madžarski slovar; JESENIK, V.: Slovensko-francoski slovar; OSTROMECKA-Fraçczak, B.: Slovensko-poljski slovar; SONCE tisočih je utonilo v morju: koncentracijsko taborišče Hamburg – Neuengamme 1938-1945; KERMAUNER, T.: Gradnikova pot k Bogu; COELHO, P.: Demon in gospodična Prym; DIRIE, W.: Puščavska roža; GALLOWAY, J.: Dihati moraš, to je vsa skrivnost; HESSE, H.: Gertrud; HESSE, H.: Igra steklenih biserov; SOLŽENICYN, A. I.: Avgust štirinajstega: 10.-21. avgusta po starem koledarju; IWASAKI, M.: Jaz, gejša; MANDINO, O.: Dvanajsti angel; ERŽEN, B.: Utrinki in reki; SANDERSON, J. D.: Sovražniku za hrbtom; KETTE-Gabrovšek, N.: Irena; PERME, D.: Zadnja pesem ptic selivk

ČEBELAR Anton Janša: 1734-1773: ob odkritju njegovega obnovljenega čebeljnaka na Brezovici

Oddelek za mladino

RAITH-Paula, E.: Kaj se dogaja v mojem telesu; CASTELL, F.: V hribih in gorah

trgovina s tkaninami,
posredovanje in zastopanje pri prodaji blaga
trgovina na debelo in drobno
uvoz in izvoz

SUKNO

ANTON Božič s.p.

Tel.: 754 22 20

Trgovina NITKA

vas vabi v popolnoma novi preobleki
na isti lokaciji Cankarejva 7, Logatec
po ugodnih cenah vam nudi:

- termovelurje,
- blago in zavese na kg,
- brušene poliestre in spandekse,
- pozamentarijo.

Odprto:

od ponedelja do petka
med 8. in 12. ter
med 14. in 16. uro

ob sobotah
med 8. in 12. uro

ZAHVALA

29. junija 2003 smo se v Cerknici poslovili od brata

Gregorja Logarja

Na njegovi zadnji poti ga je posprenilo veliko sorodnikov, prijateljev in znancev iz rodnega Logatca in od drugod.

Za izrečena sožalja in izkazano slovo vsem iskrena hvala. Še posebej se zahvaljujemo hotenjskemu pevskeemu zboru za lepo zapete pesmi, gospodu Viktorju Šenu za poslovilne besede in gospodu Milanu Matičiču za zaigrano melodijo v slovo.

Sestra Ani in bratje Matija, Andrej in Peter

ZAHVALA

V 90-letu je odšla naša teta

Cilka Istenič

iz Gorenjega Logatca, Grajska pot 9

Na njeno željo smo jo pokopali na ljubljanskih Žalah.

Tam smo se v mislih nanjo poslovili sorodniki, sosledje in prijatelji. Hvala vsem.

Posebna hvala Zvonki Sovanovi za tople poslovilne besede v imenu ZZB iz logatca.

Radi smo jo imeli

sestra Ivanka, nečakinje in nečaki

ZAHVALA

*Teman oblak izza gore
privlekel se je nad polje,
nad poljem sredi je obstal,
nebo je čez in čez obdal.
To ni oblak izza gore,
to tudi ni ravno polje;
to misel je le žalostna
na sredi srca mojega.*

(Simon Jenko)

Posloвила se je naša draga mama in babica

Pavla Furlan

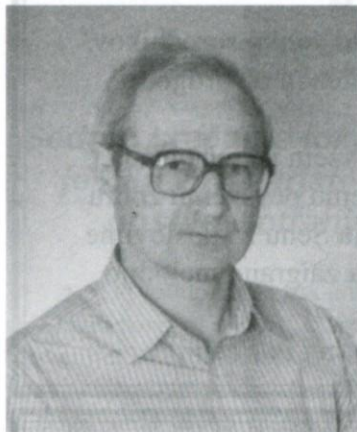
Zahvaljujemo se sorodnikom, prijateljem, znancem in sosedom za izraženo sožalje in spremstvo na njeni zadnji poti. Iskrena hvala predsedniku SDS Janezu Janši in poslanski skupini SDS, članom Obljubljanske regijske koordinacije, Občinskemu odboru SDS Logatec, Krajevnomu odboru Rovte, SDM Ljubljana ter Zavarovalnici Triglav Ljubljana in Kompasu za izraženo pisno sožalje, za počastitev na njenem domu, za darovano cvetje in sveče ter pospremitve naše drage mama na njeni zadnji poti. Zahvala tudi Zdravstvenemu domu Logatec, zdravnikom, ki so se trudili rešiti njeno življenje. Prav tako se lepo zahvaljujemo gospodu župniku Janezu Komparetu za lep poslovilni obred, Vokalnemu kvartetu za lepo zapete pesmi in Pogrebniemu zavodu Menard za lepo izveden pogrebni obred.

Žalujoči

vsi njeni

V svetovnem vrhu zvezdoslovja

**Observatorij Črni Vrh premore največji optični teleskop v Sloveniji –
Specializirani za odkrivanje nevarnih asteroidov**

Pred nedavnim sem v Delovi prilogi Znanost opazil članek Hermana Mikuža o odkritju nenavadnega asteroida v observatoriju Črni Vrh. Med člani opazovalne skupine sem zasledil tudi Stanislava Matičiča, elektrotehnik, (1944), marsikomu znanega logaškega zvezdogleda.

večjo skupino, ki se bo ubadala predvsem z iskanjem kometov in asteroidov. Poleg dr. Jureta Skvarča, tudi iz Logatca, in Bojana Dintinjana, sem se tedaj tudi sam priključil skupini. Naslednje leto smo izdelali prvi avtomatski teleskop in z njim odkrili kakih 20 novih asteroidov. Ko smo kmalu ugotovili, da je teleskop premajhen, smo se leta 2000 odločili izdelati mnogo večjega – s premerom zrcala 60 cm. Optiko smo kupili v Nemčiji, vse ostalo smo izdelali po delavnicah okoli Logatca. Lani poleti smo montirali teleskop na Črnem Vrhu in v začetku lanskega septembra že posneli prve slike. Teleskop odlično deluje, je popolnoma avtomatiziran; vse njegove funkcije upravljamo prek računalnika. Ta hip je to največji optični teleskop v Sloveniji. – letos smo z njim odkrili že kakih 40

Prav njemu je bilo namenjenih nekaj vprašanj.

Kdaj ste se začeli zanimati za dogajanja v vesolju?

No, od tega je minilo že 35 let. Prek ustrezne literature in zvezdnih kart sem se začel »sprehajati« po nočnem nebu, ki me je pritegnilo kot gore, ki jih znova in znova obiskujem. Ker nam pa čas kroji življenje, si človek preprosto ne more privoščiti vsega, s čimer bi se rad ukvarjal.

V kateri čas sega vaš prvi teleskop in kaj ste z njim lahko opazovali?

Že spočetka sem se odločil izdelati večji instrument, kajpak, v okviru amaterskih možnosti tistega časa. Zrcalo teleskopa, ki sem ga sam obdelal, meri v premeru 25 cm, njegova goriščna razdalja pa 2,5 m. Pri postavitvi teleskopa na bližjem hribu in pri nakupu okularjev mi je pomagal kolega Polde Rozman. Ta čas je ta teleskop na drugi lokaciji in čaka na prenavo. Brez teleskopa so opazovanja omejena na pogled s prostim očesom: ozvezdja, meteorske aktivnosti, svetlejši kometi, svetlejši objekti osončja.

Teleskop pa nas popelje v globine vesolja, saj zbere veliko več svetlobe kot prosto oko in nam omogoči ogled nadrobnosti na Luni in na nekaterih planetih, popelje nas celo v svet galaksij... Velik problem sedanjega časa za opazovanje vesolja je prevelika osvetljenost urbanih naselij; svetlobno onesnaženje pa otežuje delo celo pri bolj odmaknjenih profesionalnih observatorijih. Svet se že dlje ukvarja s to težavo, pričakujemo, da mu bo sledila tudi Slovenija. Sicer pa so aktivnosti razvidne na internetnih straneh Slovenske pobude za temno nebo:

<http://www.fiz.uni-lj.si/astro/comets/DSSi/index.html>.

Kako ste se na lotili observatorija na Črnem Vrhu in zakaj ravno tam?

Observatorij na Črnem Vrhu je v lasti mojega dolgoletnega kolega Hermana Mikuža, ki se že dolgo ukvarja z opazovanji kometov in asteroidov (majhne zvezde premičnice). Leta 1997 smo se odločili, da tam oblikujemo

Avtorji teleskopa.

novih asteroidov ter dva nevarna asteroida; na svoji poti okoli Sonca sta namreč letela zelo blizu Zemlje. Tovrstni asteroidi so posebno zanimivi, saj lahko kateri od njih kdaj trči v naš planet. Verjetnost trka je sicer majhna, ni pa zanemarljiva. Do takih trčenj je v preteklosti že večkrat prišlo, na primer, padec asteroida na Yucatan v Mehiki; zaradi česar so pred 65 milijoni leti izumrli dinozavri. Zgodnje odkrivanje asteroidov je torej za človeštvo zelo pomembno, in prav s tem se največ ukvarja naša skupina. Observatorij je lociran na Črnem Vrhu prav zaradi čistega ozračja in relativne odmaknjenosti od večjih naselij, ki, kot rečeno, motijo astronomska opazovanja z nezasenčeno razsvetljavo.

Kdo je odkril asteroid 2003 EM11?

Asteroid, ki ga omenjate in sodi v skupino nevarnih asteroidov, je odkril z novim teleskopom naš kolega Jure Skvarč 5. marca, samo dan preden se je našemu planetu približal na vsega 1,6 milijona km, kar je samo štirikratna razdalja do Lune. Odkritje je bilo tudi mednarodno zelo

odmevno, saj so ga potem opazovali iz številnih observatorijev po svetu. Center za male planete – Minor Planet Center iz Cambrida v ZDA je odkritje tudi urano pripisal Juretu oziroma naši skupini. Naj omenim, da se nam je 26. septembra letos posrečilo še drugo odkritje: opazili smo asteroid, ki se na svoji poti približuje Zemlji. Imenovan je 2003 SS214. Tako smo letos uspeli že z dvema zanimivima odkritjema.

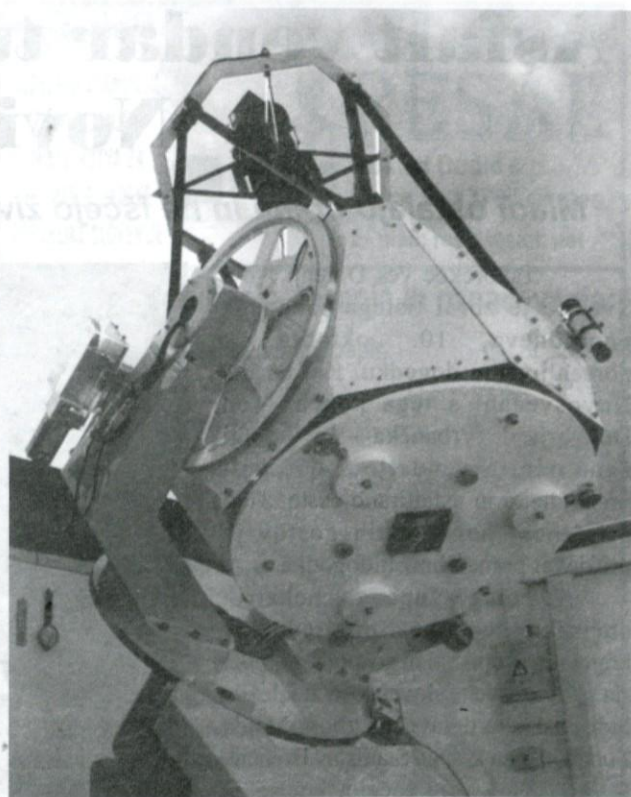
Kakšna je vaša bodoča usmeritev?

Z delom na observatoriju bomo vsekakor nadaljevali. Dopolniti nameravamo opazovalno opremo, s katero bomo asteroide odkrivali še bolj učinkovito. Prav tako intenzivno posodabljam in dopolnjujemo programsko opremo za krmiljenje teleskopa in odkrivanje asteroidov. Velja poudariti, da je programska oprema v celoti plod dela naše skupine. Žal, nas pri tem spremlja nenehno pomanjkanje denarja.

Kako vas prepoznava svetovno zvezdoslovje?

Seveda, posebno pozornost posvečamo mednarodnemu sodelovanju. Letos smo se udeležili mednarodne konference na Mallorci v Španiji. Tam smo izvedli dve svoji predstavitvi, ki sta vzbudili veliko pozornost mednarodne javnosti. Naš teleskop sicer ni zelo velik, je pa tehnološko zelo izpopolnjen in trenutno med najboljšimi tudi na svetu sploh. Prav z zadnjimi odkritji pa se je naša skupina še bolj uveljavila in tako spada med najboljše

pri odkrivanju nevarnih asteroidov. Več o delu naše skupine si lahko bralci poiščejo na spletni strani: <http://www.fiz.uni-lj.si/astro/comets/>

Teleskop v observatoriju Črni vrh.

Gospod Matičič, vam in vaši skupini želim še veliko uspešnega odkrivanja nam nevarnih asteroidov.

Albin Čuk

Peti barve

Ženski pevski zbor KD Tabor Logatec čaka ob začetku sezone nekaj pomembnih koncertnih nastopov, med njimi sijajen pevski izziv v Cankarjevem domu in prestižni nastop na medobčinski reviji v Trbovljah

»Septembra so se zboru pridružile nove pevke, zdaj jih je 32 in so sredi intenzivnega študija skladb, ki jih bodo pele še z nekaterimi ženskimi zbori in z Orkestrom slovenske vojske pod vodstvom dirigenta Milivoja Šurbka ob 150-letnici rojstva Vincenta van Gogha 8. novembra v Cankarjevem domu v Ljubljani. Koncert bo za zbor velika preizkušnja, zato se je z zelo zahtevno in moderno skladbo posebej pripravljala na trodnevni vajah konec septembra v ČŠOD Gorenje pri Zrečah,« je pripovedovala predsednica zbora Bojana Levinger.

»Gre namreč za skladbo Vom Mallen, napisano zelo moderno na 50 straneh za orkester in ženski zbor, leta 1961 rojenega nemškega skladatelja in dirigenta Rolfa Rudina. Pripoveduje glasbeno zgodbo o barvah, slikanju in van Goghu. Delo so prvič izvedli leta 2001. Polurna skladba terja odlično pomnjenje, koncentracijo in pevsko kondicijo, odpira pa pevkam nove glasbene razsežnosti. Zato sem vesel, da nam je odličen nastop na spomladanski reviji v Logatcu ponudil to povabilo in nam je dana možnost sodelovanja z odličnimi ženskimi zbori ter vojaškim orkestrom. Sicer pa zbor čaka 21. novembra še preizkušnja

Upevalne vaje razgibajo telo in razvedrijo dušo – nujnost sodobnega dela z zborom.

na medobčinski reviji v Trbovljah,« je strnil svoje navdušenje zborovodja Zdravko Novak.

Barve jeseni se pri ženskem zboru tako prepletajo z barvami glasbe Rolfa Rudina.

D.T.

Asfalt vendar tudi skozi Dolenji Novi Svet

Mladi ostajajo doma in ne iščejo življenja v mestu – kako se to lepo sliši!

Takorekoč ves Dolenji Novi Svet se je zbral tistega sončnega popoldneva 10. oktobra k pomenljivemu dogodku. Kaj da ne. Novosvečani s tega konca – od Dolinarja do Vrbančka – so v dolgi zgodovini vendarle dočakali prenovljeno in asfaltirano cesto. Tudi prisotnost pomembnih gostov je pritrjeval pomembnosti dogodka.

Poleg župana, nekaterih občinskih svetnikov, predsednikov krajevnih skupnosti in gospoda župnika sta se otvoritvene slovesnosti udeležila tudi poslanka državnega zbora Majda Zupan in njen kolega Stanislav Brenčič.

Vse se je začelo, kot se za ljudska slavlja spodobi, z veselo harmoniko Franca Žaklja. Nato je brhka napovedovalka pozdravila vse prisotne, še posebej visoke goste. Med recitacijami je nagovoril vse prisotne župan Janez Nagode. Ob tej priložnosti se je posebej zahvalil domačinom, ki so nesebično odstopili dele svojih zemljišč, da se je cesta primerno razširila, pa izvajalcem in vodstvu krajevnih skupnosti. Seveda, pa kliče to oklje še k nadaljnjim delom, ki jih bo

Z otvoritvene slovesnosti.

Foto: J. Turk

moč izpeljati ob dobri volji in potrebnem denarju.

Skratka, kraj je bogatejši od leta 1981 za trofazni tok, od leta 1983 za telefon, od leta 1986 za vodovod (tisto obdobje je predsedoval KS Jaka Nagode) in to pot še za posodobljeno pot, ki jo je tik pred otvoritvijo

blagoslovil domači župnik.

»Vas z vsako novostjo vse bolj živi, mladi ne iščejo več življenja v mestu, ampak ostajajo doma,« je napovedovalka še podkrepila pomenljivost dogodka, ki se je sklenil ob dobrotah gospodinje in Marjanovega srnjaka v golažu.

MAŠ

Umetelnost v čipki

Društvo likovnikov Logatec je v Stekleni galeriji zadnji dan v septembru pripravilo in odprlo zanimivo razstavo čipk Olge Ferjančič.

Olga Ferjančič se s samostojno razstavo svojih izdelkov predstavlja prvič, večkrat pa je sodelovala pri različnih skupinskih predstavah logaških in drugih klekljaric. O njenem delu je ob odprtju spregovorila Draga Urbas iz idrijske Čipkarske šole. Lepoto razstavljenih čipk je obogatilo milozvočje citer, na katere je zaigrala Mirjam Treven, učenka Glasbene šole Logatec, iz razreda Kornelije Lovko.

Številno občinstvo je pozorno poslušalo govornico in si nato občudujoče ogledalo mojstrovine te imenitne logaške klekljarice.

Nevma

Mojstrovine iz čipk.

Foto: D. Malavašič

Na poti k arheološkemu parku Longaticum

Rimski zid v Sloveniji – sektor Lanišče na Hrušici

Novo zloženko Claustra Alpium Iuliarum je ob pomoči Občine Logatec v teh jesenskih dneh izdalo Turistično društvo Logatec. Gre za prvi korak projekta »Arheološki park Longaticum«, ki ga vodi dr. Marko Frelj. V naslednjih mesecih bo izšla še publikacija, ki bo na več kot 50 straneh predstavila vojaško območje z linijami zidov, stolpov in utrd, imenovano Claustra Alpium Iuliarum, postavljeno v času Marka Avrelija v tretjem oziroma četrtem stoletju – s poudarkom na logaških arheoloških odkritjih. Omenjeni projekt vključuje še pripravo in izdelavo informacijskih tabel, »trasiranje« arheološke poti ogleda in ustanovitev muzeja z referenčnim centrom za to območje.

Rekonstruirani burgus na Lanišču. Foto: M. Frelj

Tokratna zloženka, prva točka omenjenega projekta, predstavlja osrednji logaški del obrambnega sistema, ki poteka od Kvarnerskega zaliva čez Slovenijo do Avstrijske Koroške. Logaška kotlina je bila namreč zavarovana s tremi obrambnimi linijami, ki jih avtor dr. Marko Frelj ponazarja z zanimivim besedilom, s hipotetičnimi skicami in fotografijo.

Ličen prospekt je oblikoval Matej Zupančič, angleški prevod pa pripravila Janja Polajnar. Zloženke so na voljo pri Turističnem društvu Logatec.

Nevma

Tel.: 01 756 49 43 Fax: 01 756 49 44 GSM: 041 918 218

IZDELAVA ŠTAMPILJK
Z DOVOLJENJEM
MINISTRSTVA ZA
NOTRANJE ZADEVE
REPUBLIKE SLOVENIJE

RESAL

Roman Dodič s.p.
Kalce 5a 1370 Logatec
E-mail: resal@siol.net

Lasersko graviranje, rezanje in označevanje:

(les, plastika, steklo, usnje, papir,
pleksi steklo, marmor, ...)

Laserski barvni tisk:

do formata A3, dotisk na koledarje,...

Izdelki:

štopiljke, priponke,
plastificirane vizitke,
obeski za ključke,
napisne tablice, plakete,
gravirane nalepke,
stojala za mobilne telefone,
gravirane čestitke,
svinčniki z željenim imenom,
sestavljanke iz prinešene fotografije,
priložnostna vabila,
gravirani kozarci,
dариlna embalaža,....

**KOLENDARJI 2004
IN DRUGA POSLOVNA DARILA**

Nikoli ni prepozno

V soboto, 27. septembra, sta zakonsko zvezo v Logatcu sklenila Peter Česnik in Ivana Zalesjak. Oba sta oskrbovanca Doma upokojencev v Logatcu. Verjetno sta med novoporočenci edinstvena, saj se je Peter rodil pred 85 leti, njegova žena pa 3 leta kasneje.

Ob sklenjenem zakonu jima iskreno čestita in jima želi še mnogo zdravih in srečnih let tudi

uredništvo Logaških

Jesensko srečanje - da malo takih

Kvintet Pomladni odmev že nekaj let pripravlja srečanja vaščanov Blekove vasi. Letos so pevci 27. septembra v sodelovanju z vaščani in dobrotnikom Robertom Koprivnjakom in Rezko Seljak pripravili prijetno srečanje pri kapelici Marije Vnebovzete. Pevci kvinteta so v goste povabili še Logaški trobilni kvintet in tako se je popoldansko srečanje začelo s pravim koncertom pretežno Marijinih pesmi, pa tudi Trobilni kvintet je bil podobno sakralno intoniran. Ker je bila

Sončno in srčno vzdušje.

Slomškova nedelja se je oglašala tudi njegova beseda in njegova glasba. Prireditev je povezoval Robert Šparemblek.

Po koncertni prireditvi je

vaško srečanje izzvenelo v radoživo družabnost ob kozarčku dobrega, ob pečenem pujsku in ob dobrotah blekovskih gospodinj.

A.Č.

Sijajno priznanje logaškimi gasilcem

Mednarodni opazovalec zveznega ministrstva iz Belgije navdušen nad opremljenostjo dolnjelogaškega gasilskega društva

Gasilce PGD Dol.Logatec je 29. avgusta obiskal Serge Amores Y Martinez Amore – član industrijskega in reševalnega društva »Federal Ministry of the Interior Bruxelles«. V Gasilski zvezi Belgije deluje prostovoljno kot tehnični pisatelj in je zadolžen za zbiranje gradiva o gasilskih društvih, predvsem o njihovi opremljenosti, zlasti z vozili po različnih državah Evrope in zunaj nje. Med letošnjim obiskom v Sloveniji si je ogledal 28 orodišč prostovoljnih in poklicnih gasilskih enot. V svoji dokumentaciji ima že preko 90.000 slik; tem se bodo pridružile tudi fotografije iz Logatca.

V PGD Dol. Logatec si je ogledal in slikal gasilska vozila in si z velikim zanimanjem in navdušenjem ogledal priložnostno razstavo ob 125-letnici društva. Vodstvo mu je predstavilo delo in različne aktivnosti društva.

Svoj obisk je sklenil z odobravanjem vsega, kar je videl. »Dokler nisem prišel v Slovenijo, si nisem mogel predstavljati, da je moč videti tu tako zavidanja vreden razvoj. Mirne duše lahko rečem, da se tolikšna kakovostna oprema gasilskih društev redko kje vidi v državah Evropske

Gost iz Belgije navdušen nad opremo logaških gasilcev.

unije. Po tej plati bo Slovenija prav gotovo s svojim vstopom v unijo na poseben način obogatila Evropo,« je bil prepričan belgijski gost.

M.C.T.

Torta s prvo jubilejno lučko

Kdor je v soboto, 13. septembra zašel proti Merkatorjevemu centru, se je lahko čudil nagnetenim avtomobilom, ne samo na parkirnem prostoru, ampak kar ob cesti do Valkartona. Kaj kmalu pa je ugotovil, da se na prostoru pred trgovino dogaja nekaj posebnega.

Obiskovalcu se je pogled najprej ustavil na veliki razstavljeni torti, ki so jo prodajalke pridno ponujale vsem obiskovalcem; prav tako je vabil tudi šank s pivom. Kar veselo je bilo, še prav posebej ob glasbi razigranih Veselih Štajerk.

Direktor Jankovič je zarezal v jubilejno torto. Foto: J. Turk

Bil je to Merkatorjev dan, posvečen prvi obletnici Merkatorjevega centra v Logatcu, ki ga je počastil tudi sam prvi mož Merkatorja gospod Jankovič, ki je tudi prvi zarezal v jubilejno torto. Merkator se je tega dne posebno potrudil z nekaterimi znižanimi cenami, da bi ja obiskovalci občutili, da je Merkator zares najboljši sosed.

A.Č

Logaške .....

vabijo k dopisovanju!

Logaške, glasilo občine Logatec; izdajatelj Občinski svet občine Logatec; odgovorni urednik Marcel Štefančič; oblikovalec Goran Rupnik; tisk: Grafika Gracer, d.o.o., Celje; izdano 3450 izvodov. Naslov uredništva: Logatec, Tržaška 15, 1370 Logatec; telefon ob ponedeljkih, sredah in petkih od 10. do 12. ure (01) 7590-626 ali (01) 7590-600, E-mail: logaske@logatec.si

Ob naj kelnarcah še zmagoviti naj kelner

Sklepno dejanje ob letošnjem izboru Notranjskih novic

Notranjske novice so letos razširile izbiro »naj kelnarce« še na »naj kelnarja« Notranjske. V letošnjem spopadu se je pomerilo 44 tekmovalk in tekmovalcev, za katere je bilo oddano več kot 900 glasovnic. Notranjske novice so glasovalce tudi primerno vzpodbudile in jim ponudile možnost dodatnega glasovanja tudi prek Radia 94 in Notranjskega radia. Vsak teden je ekipa novic obiskala izbrani lokal in obdarila glasovalce. Obdaritve so bili deležni tudi ob vsakem izvidu nove številke časopisa ter tudi na sklepni prireditvi 26. septembra v logaškem Navigatorju.

Zmagal je kelnar Primož. Foto: Arhiv Notranjskih novic

Prireditveni prostor za razglasitev zmagovalcev je bil kar premajhen za veselo in bučno mlado občinstvo, ki sta mu večer popestrila najprej glasbena skupina Arboret, nato še ansambel Prava stvar iz Cerknice. Program je spretno vodila Renata Gutnik in ga končno pripeljala do razglasitve letošnjih naj kelnarce in naj kelnarja Notranjske. Ta naslov s posebnimi nagradami so si tako prislužili: tretje mesto Tina Ogrič iz Šubi bara, drugo mesto Snežka Garželj iz lokala »En krajcer« v Podskrajniku, prvo mesto pa Primož Petek iz logaškega Navigatorja. Vsi so za osvojena mesta prejeli tudi nagrade.

Brez dvoma – uspešna komercialna akcija v režiji podjetnega Dušana Černigoja, lastnika Notranjskih novic.

A.Č.

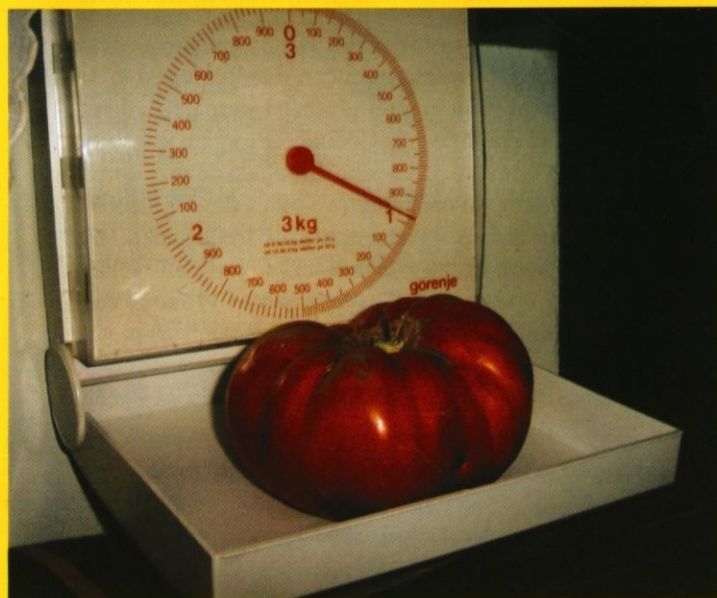

Je to parkirišče ali smetišče ali oboje?

Foto: J. Turk

Nimamo še morja - v Logatcu, svetilnik pa že!

Pri nas je zrasel paradižnik težak le 4 dkg manj kot 1 cel kilogram; kaj pa pri vas?

